

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

факультет політичних наук

(повне найменування інституту, назва факультету)

кафедра соціології та політології

(повна назва кафедри)

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри соціології та політології

“ ” 20 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти

бакалавр

(ступінь вищої освіти, спеціальність)

зі спеціальності

052 Політологія

(шифр і назва спеціальності)

на тему: «Аналіз політики як основа політичного менеджменту в сучасній
Україні»

Виконала:

студентка IV курсу, групи 431

Гасанова Лілія Володимирівна

(П.І.Б.)

Керівник:

к. політ. н., доцент б.в.з.

Громадська Наталя Анатоліївна

(вчене звання, науковий ступінь, П.І.Б.)

Рецензент:

к.політ.н, доцент

Тихоненко Ірина Вікторівна

м. Миколаїв – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНАЛІЗУ ПОЛІТИКИ ЯК ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.....	7
1.1. Поняття та сутність аналізу політики.....	7
1.2. Концептуальні основи політичного менеджменту.....	16
1.3. Місце і роль аналізу політики в політичному менеджменті.....	22
РОЗДІЛ 2. ПРОЦЕС АНАЛІЗУ ПОЛІТИКИ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИКЛАДНИХ АНАЛІТИЧНИХ МЕТОДИК В ПОЛІТИЧНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ.....	30
2.1. Основні етапи процесу аналізу політики.....	30
2.2. Специфіка використання прикладних аналітичних методик.....	33
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ПОЛІТИКИ ЯК ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ.....	43
3.1. Сучасний стан аналізу політичних процесів та подій.....	43
3.2. Приклади застосування прикладних аналітичних методик.....	50
3.3 Використання результатів аналізу політики в політичному менеджменті.....	59
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	72

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасна масштабна реформа адміністративних, політичних, соціальних та інших інститутів в Україні спрямована на підвищення ефективності роботи державних установ. Метою реформи є зміна парадигми державного управління та перехід до суспільства, в якому рішення приймаються консенсусом у відкритий, прозорий і демократичний спосіб, відповідно до законів, правил, норм і процедур, визнаних міжнародною спільнотою. Це вимагає вивчення, поширення та застосування зарубіжного досвіду формування державної політики як найбільш прийняттого способу підвищення ефективності діяльності органів державної влади. Зарубіжний досвід показує, що аналіз державної політики є дієвим інструментом ефективного державного управління. Він є засобом зворотного зв'язку між громадянами та державою і сприяє формуванню стабільної та керованої держави, зміцненню інститутів громадянського суспільства.

Україна відрізняється від зарубіжних країн у деяких історично визначальних аспектах за своїми інститутами, нормами і процедурами діяльності публічних інституцій та традиціями вироблення публічної політики. Завданням науковців, які тільки починають займатися питанням впровадження аналізу публічної політики в практику прийняття рішень, має стати системне вивчення набутого світового досвіду, а також дослідження емпіричних, концептуальних і методологічних питань формування публічної політики та аналіз соціальних наслідків його запровадження в Україні. Зусилля експертів-аналітиків мають бути спрямовані на вдосконалення процесу прийняття рішень у сфері державної політики з метою підвищення його ефективності. Актуальність дослідження визначається необхідністю широкого впровадження сучасних методів аналізу політики, яке стримується

недостатністю понятійно-категоріального апарату аналізу державної політики як одного із засобів підвищення ефективності державної політики, а також організаційною та інституційною невизначеністю. Крім того, актуальність теми дослідження визначається вибором стратегічного курсу України на інтеграцію з Європейським Союзом.

Стан наукової розробки дослідження. У зв'язку з розвитком українського державного управління наприкінці 1990-х років в науковому середовищі було започатковано дослідження проблем публічної політики та їх аналізу. Такі науковці, як В. Бакуменко, О. Валевський, О. Дем'янчук, Т. Діхтяр, О. Кілієвич, О. Кучеренко, В. Ребкало, В. Романов та інші сформулювали і розвинули основні наукові підходи до державної політики та її аналізу, теоретико-методологічні засади прийняття державних рішень та дослідження середовища вироблення і реалізації державної політики. Водночас проблеми інституціоналізації аналізу політики, досвід його розвитку в практиці вироблення політики в сучасному світі та передумови його становлення в теорії і практиці вітчизняного державного управління ще не повною мірою вивчені.

Об'єктом дослідження є аналіз політики як форма прикладного дослідження, спрямоване на прийняття оптимальних рішень для досягнення найкращих результатів.

Предметом дослідження є особливості використання аналізу політики в якості основи політичного менеджменту в сучасній Україні.

Мета та завдання дослідження. Метою дипломної роботи є узагальнення теоретичних та практичних засад аналізу політики як основи політичного менеджменту й розробка рекомендацій щодо створення організаційних та інституціональних умов упровадження його методів у сферу прийняття державно-управлінських рішень. Досягнення визначеної мети передбачає вирішення таких завдань:

- вивчити поняття та сутність аналізу політики;

- розкрити концептуальні основи політичного менеджменту;
- описати місце і роль аналізу політики в політичному менеджменті;
- розглянути основні етапи процесу аналізу політики;
- визначити специфіку використання прикладних аналітичних методик;
- охарактеризувати сучасний стан аналізу політичних процесів та подій;
- описати приклади застосування прикладних аналітичних методик;
- представити характеристику використання результатів аналізу політики в політичному менеджменті.

Методи дослідження. Складність і багатогранність сформульованої теми дослідження зумовили необхідність розробки методологічної структури, яка базується на положеннях теорії наукового пізнання суспільних процесів і політико-правових явищ. Методологічну основу дослідження становлять спеціальні наукові методи, прийоми та принципи, а також філософські та загальнонаукові методи. Серед найважливіших світоглядно-теоретичних методів використано діалектику, яка дозволяє допомагає розглядати політику як систему, в якій взаємодіють різні елементи, ідей, інтересів та цілей. Формально-логічний метод використовувався при визначенні основних понять дослідження. Порівняльно-історичний метод базується на співставленні явищ та процесів, виявлення подібного та особливого у їхній формі та змісті.

Теоретичне та практичне значення дослідження. Дослідження сприяє розширенню теоретичного розуміння політичного менеджменту та його ролі в сучасному українському суспільстві. Воно дозволяє систематизувати наявні концепції, теорії та підходи до політичного менеджменту, а також розробити нові теоретичні уявлення щодо його ефективності та впливу на політичні процеси. Надає практичні рекомендації та стратегії для політичних діячів, політичних партій, урядових структур та інших зацікавлених сторін.

Результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення політичного менеджменту в Україні, підвищення ефективності політичних рішень, формування політичних стратегій та програм розвитку країни.

Структура роботи обумовлена метою, завданнями і логікою дослідження і складається зі вступу, трьох розділів, які об'єднують вісім підрозділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи складає 85 сторінок. Список використаних джерел налічує 89 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНАЛІЗУ ПОЛІТИКИ ЯК ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

1.1. Поняття та сутність аналізу політики

За останні кілька десятиліть дослідження з аналізу політики стали однією з найбільш швидкозростаючих галузей суспільних наук. Аналіз політики виник для того, щоб краще пояснити процес прийняття політичних рішень і надати особам, які приймають рішення, актуальну інформацію про нагальні економічні та соціальні проблеми.

В. Данн, один з провідних експертів у галузі аналізу політики, дає наступне визначення аналізу політики: «Аналіз політики - це галузь прикладної соціальної науки, що займається створенням і трансформацією політично релевантної інформації, яка може бути використана для вирішення проблем державної політики» [61, с. 512].

Розвиток аналізу політики спочатку був американським феноменом. Пізніше аналіз політики почав розвиватися в Канаді та європейських країнах, особливо в Нідерландах і Великобританії. Більше того, в Європі все більше науковців, особливо молодих, пов'язують себе з аналізом політики, і багато з них зробили важливий внесок у цю сферу. Хоча розвиток політичної адвокації настільки ж давній, як і саме державне управління, зростаюча складність сучасного суспільства значно збільшила потребу в інформації з боку осіб, які приймають рішення. Рішення у сфері публічної політики поєднують складні технічні знання зі складними соціальними та політичними реаліями, але те, що є публічною політикою, все ще залишається предметом дискусій. Деякі вчені розуміють державну політику як те, що робить або не робить уряд. Інші

говорять про специфічні характеристики публічної політики. Наприклад, Т. Лові та Б. Гінзбург визначають державну політику як «публічно санкціоновані наміри винагороджувати або карати» і зазначають, що державна політика в дії (або бездіяльності) може набувати форми «законів, правил, статутів, рішень, ухвал та наказів» [76, с. 607].

Початок детальних досліджень формулювання та реалізації державної політики зазвичай пов'язують з роботами Г. Ласвелла, який вважається засновником політичної науки. Г. Ласвелл передбачав появу міждисциплінарної галузі знань, яка могла б керувати процесом прийняття політичних рішень в індустріальних суспільствах після Другої світової війни. Г. Ласвелл намагався проаналізувати роль «знання в політичному процесі і про політичний процес». На його думку, передбачувана нова галузь належала до всеохоплюючої суспільствознавчої дисципліни, яка мала на меті «адаптувати» демократичні практики до реалій техноіндустріального суспільства, що формувалося. Ця галузь має включати знання з політології, соціології, антропології, психології, статистики, математики і, можливо, природничих наук, а також використовувати як кількісні, так і якісні методи дослідження та аналізу [74, с. 38].

Однак, на думку Г. Ласвелла, «проект» формування аналізу політики провалився, і дисципліна пішла більш вузьким шляхом. Як відомо, аналіз політики емпірично пов'язаний з управлінською практикою, а не служить демократичному врядуванню. На відміну від міждисциплінарних наукових дисциплін, ця дисципліна формувалася на більш обмеженій методологічній основі, що походила від неореалістичних теорій пізнання, які домінували в суспільних науках у той час [68].

Тому вона зосередилася на ретельному кількісному аналізі, об'єктивному присвоєнні фактів і цінностей та пошуку узагальнюючих даних, достовірність яких не залежала б від конкретного соціального контексту, в якому вони були отримані. Іншими словами, нова дисципліна мала бути

здатною генерувати узагальнюючі правила, які можна було б застосувати до широкого кола проблем і контекстів. Значною мірою це було зумовлено впливом економічної науки та її позитивістської методології на науку загалом у той час.

Аналіз політики посідає важливе місце в суспільних науках, а його практичне застосування можна знайти в уряді, різних державних структурах та політичних організаціях. Так, окрім академічної сфери, аналітики політики можуть працювати в державних установах та організаціях усіх рівнів, науково-дослідних інститутах, політичних партіях, консалтингових фірмах та неурядових організаціях. Все частіше вони також працюють у відділах зв'язків з громадськістю великих корпорацій, здійснюючи моніторинг та дослідження економічної та регуляторної політики [77, с. 411-424].

З іншого боку, розвиток аналізу політики не позбавлений проблем. Його часто критикують за нездатність виробляти знання, орієнтовані на конкретні проблеми, що мають безпосереднє відношення до процесу вироблення політики, тобто «корисні знання». Дослідження кінця 1970-х - початку 1980-х років показали, що емпіричних досліджень політики було набагато менше, ніж очікувалося. Більше того, дослідження використання аналізу політики показало, що лише третина політиків, які отримали таку інформацію, змогли її використати.

Це не означає, що дослідження політики не мають впливу, але це означає, що вони за своєю суттю не орієнтовані на вирішення конкретних проблем. У більшості випадків воно виконує орієнтовну функцію, допомагаючи особам, які приймають рішення, політикам і громадськості замислитися над існуючими соціальними проблемами, але не вирішує їх.

Відтоді, як Г. Лассвелл запровадив поняття політичної науки в 1951 році, шуканим критерієм була її релевантність у політичній та соціальній сферах. Оскільки світові проблеми стають все більш складними, це може означати, що все більше уваги приділяється тому аспекту науки, який вирішує проблеми

суспільства і держави. Дійсно, в останні роки майже всі державні установи та багато некомерційних організацій створили певну форму аналітичного центру для надання допомоги в прийнятті адміністративних рішень та повсякденній діяльності [67].

Багато авторів писали про майже повну відмову від раціонального та аналітичного мислення в політичних колах, а вчені, які працюють над політичними питаннями, висловлювали думку, що результати такого мислення не використовуються. Г. Хайнеманн, наприклад, висловлює наступне занепокоєння: «...незважаючи на розвиток сучасних методів дослідження, аналіз політики не має значного впливу на політиків. У такому середовищі цінність аналітичних міркувань політичними потребами» [64, с. 9].

На нашу думку, така ситуація існує, але про її поширеність не варто говорити. Аналіз політики успішно використовується багатьма суб'єктами, в тому числі й органами державного управління. Цьому сприяють особливості аналізу політики та методології, що використовуються в ньому, серед яких можна виділити три основні методи :

1. аналіз політики спочатку розвивався як проблемно-орієнтована дисципліна, спрямована на розробку рішень проблем публічної політики, і однозначно відкидав ідею вивчення явища заради нього самого. Він також вважає, що політичні проблеми виникають у певному контексті, який необхідно ретельно проаналізувати.

2. аналіз політики є міждисциплінарним за своїм теоретичним і практичним підходом. Тому він вимагає використання знань з різних дисциплін для повного розуміння досліджуваного явища.

3. методологія аналізу політики є нормативною або ціннісно-орієнтованою, і часто аналіз публічної політики фокусується на питаннях демократичних ідеалів та людської гідності [64].

Ціннісна орієнтація в аналізі політики виникла значною мірою як реакція на біхевіоризм та «об'єктивізм» у соціальних науках і як результат

усвідомлення того, що жодна соціальна проблема чи методологічний підхід не є незалежними від цінностей та ціннісних суджень. Зокрема, щоб зрозуміти проблему, необхідно визнати її ціннісні компоненти. Так само жоден дослідник не може існувати без певних особистих цінностей. Варто зазначити, що це питання було центральним у русі соціальних наук до постпозитивістської орієнтації.

Б. Радін та П. Леон описують інституційну та політичну еволюцію аналізу політики. Хоча в їхній хронології немає серйозних суперечностей, акценти розставлені по-різному. Б. Радін стверджує, що сучасний підхід до аналізу політики базується на спадщині Американської школи державного управління. Він зазначає, що аналіз політики отримав користь від «прогресивного руху» початку 20-го століття з точки зору наукового аналізу соціальних проблем і демократичної природи держави. Він також звертає увагу на інституційний розвиток аналізу політики. Б. Радін відзначає лінійний перехід від обмеженої кількості аналітичних центрів (таких як RAND Corporation в Каліфорнії, США) до зростаючої кількості державних установ, аналітичних центрів та університетів, які аналізують державну політику [68]. Тому Б. Радін розглядає розвиток аналізу політики як «індустрію зростання», де окремі державні установи першими застосовують інноваційні аналітичні підходи, інші організації наслідують їх, а сектор розвивається, щоб обслуговувати першопрохідців. Однак недостатньо уваги приділяється трьом питанням: проблемній орієнтації, міждисциплінарній взаємодії та нормативно-правовому регулюванню питань політики.

Хоча результати аналізу політики менш помітні крізь призму фактичної політики, очевидно, що вони лежать у тій самій політичній площині. Якщо результати аналізу політики відповідають меті вдосконалення державної політики, то невдачі у виробленні політики мають бути принаймні частково зумовлені недостатнім використанням результатів аналізу, а не самим аналізом [79].

Важливо розуміти, що проблеми аналізу політики є передбачуваними і впливають насамперед із зосередженості на нормативних цінностях. Засновники політичної науки визнавали, що зі зміною дилем і проблем, з якими стикається політична наука, змінюватимуться і її підходи. У цьому контексті розглянемо дві сфери, в яких може змінитися аналіз політики : його взаємодія з політичною реальністю та його власна теоретична структура.

Перша дилема, яка тут виникає, - це дилема, визначена Д. Торгерсоном: «Причина динамічної природи цього явища полягає у внутрішній напрузі, діалектичній опозиції між знанням і політикою. Через взаємодію між знанням і політикою різні аспекти явища стають видимими в різні моменти. Існування діалектичної напруги означає, що явище має потенціал для розвитку і зміни форми. Однак його конкретна модель розвитку невідома» [87, с. 52-53].

У 1960-х роках К. Сноу описав цей внутрішній конфлікт як «дві культури»: політика і наука. У міру того, як проблеми публічної політики ставали все більш складними, питання, що виникали в результаті аналізу політики, також ставали все більш складними для вивчення. У цьому контексті підхід до аналізу державної політики, описаний раніше, був значною мірою адаптований. Фокус аналізу державної політики дедалі більше зміщується на соціальні питання. Сьогодні мало хто погодиться з тим, що соціально-політичні питання є чимось іншим, ніж основою міждисциплінарних досліджень, і що «нормативна наука», а не «об'єктивна наука» знаходиться в центрі більшості соціально-політичних дебатів [85].

Тому завдання полягає в тому, щоб узгодити різні підходи до аналізу політики. Вирішенню цієї проблеми перешкоджають різні позиції, кожна з яких підтримується переконливими аргументами і є непримиренною з іншими. Це пояснюється, як уже зазначалося, критичною важливістю цінностей, які впливають на аналіз політики. Однак усі підходи сходяться в тому, що аналіз політики має на меті надати більше і якіснішу інформацію державним службовцям та особам, які приймають рішення, і ніхто ніколи не

стверджував, що аналіз політики може зробити державну політику кращою та ефективнішою.

Епістемологічна орієнтація аналізу політики, що сформувалася протягом останнього десятиліття, знайшла своє відображення у переході від емпіричної (яку часто називають «позитивістською») методології до більш контекстуалізованої «постпозитивістської» методології та поверненні до демократичної орієнтації, яку колись обстоювали Г. Лассвелл та інші. Цей зсув був зумовлений трьома причинами [59, с. 4-6].

По-перше, як зазначалося раніше, «історичні досягнення» аналізу політики не були вражаючими. Багато вчених пояснювали ці недоліки використанням позитивістських методологій, заснованих на принципах економіки добробуту (наприклад, аналіз витрат і вигод), які є фундаментально хибними, а отже, і результати аналізу також є хибними. У своїх працях Д. Драйчек стверджував, що позитивізм, зокрема те, що він та інші вчені називають «інструментальною раціональністю», «руйнує найбільш сприятливі, добровільні, рівні та значущі аспекти людського суспільства, пригнічує індивідів, є неефективним при вирішенні складних соціальних проблем, унеможливорює ефективний аналіз політики та є антидемократичним».

По-друге, епістемологічна орієнтація постпозитивізму передбачає використання альтернативних підходів. Один з таких підходів характеризується широким спектром можливостей для збільшення участі громадян (на противагу участі еліти) і часто називається «партисипативним політичним аналізом» або «деліберативною демократією». У рамках цього підходу Д. Фішкін, наприклад, залучив громадян-виборців до серії публічних дебатів з метою сприяння громадській освіті, інформування про політичні рішення та організації дебатів. Однак такі публічні дебати були відомі ще з часів Стародавньої Греції (форуми) і використовувалися протягом всієї історії людства [63].

По-третє, науковці усвідомили, що соціально-політичні питання є надто складними, щоб їх можна було вирішити за допомогою обмеженого підходу, і що їх різні контексти часто вимагають протилежних точок зору, тобто об'єктивізм не підходить для публічної політики. Більше того, багато з передбачуваних умов є суб'єктивно пов'язаними з ситуаціями та акторами. Якщо соціально-політичний контекст та індивіди в ньому є функцією соціального конструювання, то модель дорадчої демократії стає ще більш важливою, оскільки різні політичні актори намагаються домовитися, що робить аналіз витрат і вигод (як це представлено в історичному аналізі політики) ще більш проблематичним.

Хоча демократія, заснована на дебатах, і партисипативний аналіз політики видаються багатьом науковцям багатообіцяючими, вони піддаються жорсткій критиці, особливо в нинішньому контексті, як такі, що вимагають занадто багато часу і занадто багато учасників для вирішення питань державної політики, а також як «невиправдано громіздкі». Більше того, як переконливо довів Л. Лінн, багато з найпотужніших (і в деяких випадках несподіваних) ідей у соціальних науках з'явилися завдяки позитивістським дослідженням за останні 50 років, і немає жодних підстав вважати, що аналітики відмовляться від позитивістського підходу або суттєво переглянуть його в майбутньому [82].

На початку 1970-х років Р. Рівлін писав, що політичні дослідження часто є повільними і тому не можуть сприяти вирішенню соціальних проблем, але принаймні вони ставлять правильні запитання. Зрозуміло, що постановка правильних запитань є передумовою для отримання правильних відповідей. Питання стає одним з елементів розуміння проблеми і вказує, коли і де використовувати методи, підказані самою проблемою.

Наприкінці 1970-х років Х. Хекро ввів поняття «проблемних мереж» і стверджував, що «відкриття, розробка та обговорення різних рішень політичних проблем відбувається через мережі людей, які досить добре

розуміють один одного в політичних проблемах». Ці горизонтальні зв'язки включають осіб, організації, лобістів та законодавців, які певним чином залучені до процесу формування політики [69, с. 37].

Робота Х. Хекло перетворилася на концепцію «аналізу соціальних мереж», особливо в демократичних країнах і політичних режимах, що передбачають широку участь громадськості. Ця концепція характеризується використанням мереж як одиниці аналізу. Це означає, що окремі питання державної політики більше не є виключною сферою аналізу окремих чиновників, а становлять мережу питань, які повинні вирішуватися спільно центральними, регіональними та місцевими органами влади, які повинні взаємодіяти з впливовими неприбутковими організаціями (як центральними, так і місцевими) та різними представниками приватного сектору. Таким чином, усі ці суб'єкти беруть участь у так званому «політичному дискурсі».

Інші автори розглядають мережевий підхід як інструмент для оцінки великої кількості державних і приватних акторів з різних рівнів і функціональних сфер влади та суспільства. У той час як більш «традиційні» підходи до аналізу державної політики часто зосереджуються на ієрархічних політичних процесах, мережевий підхід розглядає політичні процеси з точки зору горизонтальних зв'язків, які визначають розвиток державної політики. Зокрема, С. Родс визначає політичні мережі як «кластери або комплекси організацій, пов'язаних між собою ресурсними залежностями і відокремлених від інших кластерів або комплексів розривами в структурі ресурсних залежностей» [80, с. 304].

Незважаючи на свої недоліки, аналіз соціальних мереж багато в чому пропонує методологічний підхід до сучасного аналізу державної політики, який є більш сумісним з широким спектром інституційних акторів, що беруть участь у політичному процесі, ніж методологічні підходи, засновані на позитивізмі. Він також є актуальним з огляду на тенденцію до більш децентралізованого врядування та запровадження нових моделей державного

управління, які характеризували більшість розвинених країн протягом останніх кількох десятиліть.

Аналіз політики посідає важливе місце в суспільних науках, а його практичне застосування можна знайти в уряді, різних державних структурах та політичних організаціях. Крім академічних кіл, аналітики політики працюють в державних установах та організаціях усіх рівнів, науково-дослідних інститутах, політичних партіях, консалтингових фірмах та неурядових організаціях. Основними характеристиками аналізу політики є орієнтація на проблему, міждисциплінарність у теоретичних і практичних підходах, нормативна та ціннісно-орієнтована методологія. Аналіз політики постійно розвивається, особливо з точки зору його взаємодії з політичною реальністю та власними теоретичними конструктами. Особливо в контексті партисипативних політичних режимів, аналіз політичної участі та аналіз соціальних мереж є важливими у зв'язку з деліберативною демократією.

1.2. Концептуальні основи політичного менеджменту

Політика - це передусім сфера суспільного життя, що базується на особистих відносинах, які пов'язують учасників політичних відносин. Коли ми говоримо про управління, то акцентуємо увагу на раціональних характеристиках, які виникають у випадку суб'єкт-об'єктних відносин. Особливість управлінської діяльності полягає в тому, що суб'єкт має можливість не тільки ставити цілі, а й планувати роботу, прогнозувати розвиток подій, шукати оптимальний шлях вирішення проблем, організувати людей і координувати їхні дії. Політичний менеджмент існує з незапам'ятних часів. Навіть у ранніх суспільствах правителям доводилося вирішувати проблему підвищення власного авторитету і розширення впливу

на широкі верстви населення, а конкуруючі групи і клани завжди шукали способи ефективного впливу на своїх вождів, царів і імператорів. Але лише в сучасних суспільствах політичне адміністрування набуло великих масштабів.

У XX-XXI століттях з'явлення поняття "політичний менеджмент" у вітчизняній політичній науці викликало дискусії щодо його змісту. Політичний менеджмент відображає поєднання політичних і менеджерських аспектів управління політичними процесами. Однак, саме тлумачення цього поняття та його акценти викликали обговорення серед науковців та експертів.

Деякі дослідники підкреслюють, що політичний менеджмент зосереджується на розробці стратегій, організації виборчих кампаній, комунікації з виборцями та іншими аспектами політичної діяльності. В іншому тлумаченні, політичний менеджмент охоплює широкий спектр дій, що включають аналіз політичної ситуації, прийняття рішень, реалізацію політичних програм та керування впливовими групами.

Точне розуміння поняття політичного менеджменту в українському контексті є важливим для визначення його ролі в політичних процесах сучасної України. Різні автори мають свої тлумачення, але в цілому політичний менеджмент спрямований на координацію та організацію політичних процесів з метою досягнення політичних цілей. Управління політичними відносинами вимагає володіння прийомами та методами, що забезпечують ефективну реалізацію поставлених завдань. Політичний менеджмент включає в себе стратегічне планування, комунікацію з виборцями, організацію політичних кампаній та інші дії, спрямовані на збільшення політичного впливу.

Аналіз та розуміння політичного менеджменту стимулюють подальші дослідження в цій області, що сприяє розвитку теорії політичного менеджменту в українському контексті. Це дозволяє уточнити поняття політичного менеджменту і зрозуміти його значення для політичного життя сучасної України.

Люди борються за виживання у світі, розірваному на частини зіткненням цивілізацій, яке вперше в історії досягло глобального масштабу, що його вже не можна описати просто як боротьбу великих держав за розширення сфер впливу. Якими б одіозними не були вульгарні аспекти нашої цивілізації, якою б ослабленою не була гедоністична байдужість, жадібність і занепад громадянських чеснот, якою б не роздирали її конфлікти і не пронизували соціальні негаразди, найсильнішою причиною для її безумовного захисту є належним чином організований уряд, який не перебуває під тиском. Політичне залякування - це погроза розкрити або викрити реальні, а частіше вигадані «історії» з метою нанесення політичної шкоди, паплюження, позбавлення або ускладнення здатності опонента до політичних дій [28, с. 160].

Шантаж дійсно є дуже потужною зброєю і може бути дійсно важливим інструментом в управлінні політичним процесом. Загалом політичний шантаж має негативний характер і починається з впливу сторонніх осіб на політика, який через певні управлінські дії порушує порядок всередині держави. Існують різні причини, чому іноді сумнівно, недоречно або навіть неможливо оцінювати людську поведінку, в тому числі політичну, з точки зору її раціональності. Найочевиднішою причиною є той простий факт, що всі люди, як у політиці, так і в приватному житті, часто мають різні цілі, які не можна звести одна до одної або виразити в однорідних одиницях, і які не можуть бути реалізовані одночасно. Те саме можна сказати і про політичний вибір.

Наприклад, після закінчення війни неодноразово зазначалося, що знищення євреїв нацистами було «технічно» шкідливим для Третього Рейху, тобто «ірраціональних» з точки зору військових цілей. Це було б не так, якби масові вбивства були для нацистів засобом перемоги у війні. Однак це було не так. Винищення євреїв було самоціллю і, як це часто буває, могло конфліктувати з іншими цілями. Ірраціональність у політиці не є перспективною темою. За винятком крайніх випадків, навряд чи вдасться розробити загальний і абсолютний стандарт раціональності, застосовний до

політичного життя. Навіть якби це було можливо, існування такого стандарту навряд чи мало б якийсь реальний вплив на політичне життя. Навіть якби такий вплив був можливий, він не обов'язково був би бажаним. Люди можуть керуватися у своїх політичних рішеннях і позиціях божественним законом, природним правом або теорією суспільного договору, або почуттям історичної обмеженості, навіть якщо вони з ними не згодні.

За останні два десятиліття змін і реформ в Україні було мало інновацій. На початку 1990-х років, коли народилася незалежна українська держава, громадська думка була оптимістичною, країна була відкритою до світу і з радістю приймала запропоновані західні моделі. Сьогодні українська економіка становить 70 відсотків від ВВП Українського Радянського Союзу. Це величезна пропорція, яка показує, як мало змінилося за 32 роки, що минули з моменту заснування держави. Тому необхідно звернути увагу на поточний стан політичного врядування в Україні [51, с. 18-24].

Залежно від характеру організації політичного менеджменту розрізняють державний менеджмент та менеджмент організацій громадянського суспільства :

- 1) зовнішній аспект державного управління - це управління державною політикою, а внутрішній аспект - управління державним управлінням;
- 2) управління неурядовими організаціями, насамперед політичними партіями, включає зовнішній аспект маркетингового менеджменту та внутрішній менеджмент підприємств.

Політичний менеджмент в Україні включає процес, спрямований на розробку та реалізацію стратегії політичних суб'єктів (держави, партій, лідерів) з урахуванням усіх змін, що відбуваються в політичній сфері. Це, головним чином, передбачає безпосередній розгляд, ухвалення та реалізацію певних політичних рішень. У таких процесах беруть участь переважно спеціальні групи (політичні та правлячі еліти), які намагаються досягти

необхідної поведінки членів суспільства за допомогою певних правових норм, стимулів та маніпуляцій [28, с. 160].

Політичний менеджмент включає в себе вибір найважливіших довгострокових цілей, які повинні відповідати певним політичним вимогам та інтересам політичного суб'єкта, розгляд певних гіпотез досягнення цілей, врахування факторів внутрішнього і зовнішнього середовища, в якому діє політичний суб'єкт, вибір оптимального рішення і реалізацію обраного політичного рішення в умовах конкретної політичної системи, виконання обраного політичного рішення, реалізацію обраного політичного рішення, контроль за виконанням обраного політичного рішення.

Політичний менеджмент в Україні охоплює систему політичного соціального управління на основі використання певних методів (законів, постанов, указів та інших нормативно-правових актів) та політичного маркетингу (дослідження, впровадження та контроль рішень політико-маркетингового комплексу з метою задоволення очікувань і потреб громадян). Вона включає в себе безпосередню оцінку, прийняття та реалізацію політичних рішень. Необхідними і найважливішими умовами для прийняття правильних політичних рішень як в Україні, так і в інших країнах є повна інформація, обізнаність і компетентність. Зміст рішення залежить від влади та засобів масової інформації. Процедура прийняття політичних рішень також залежить від характеру політичної системи. Хоча Україна офіційно є демократичною державою і політичні рішення повинні прийматися відповідно до цієї політичної системи, фактична ситуація більше нагадує закритий процес прийняття політичних рішень, коли рішення приймаються за лаштунками обмеженим колом осіб, які нібито знають про громадську думку, але насправді не беруть її до уваги.

Нагальним завданням для сучасної України є утвердження в країні парламентаризму, реалізація умов парламентської демократії (традицій дебатів, цивілізованої опозиції, дозволеного законом лобізму, культури

політичного протистояння), боротьба з порушеннями політичної етики та корупцією, запобігання порушенням правових і моральних норм. У ситуаціях політичного конфлікту, коли пропозиція перевищує попит (коли кілька партій претендують на владу), політичний менеджмент стає шляхом до належного регулювання політичної діяльності та форм політичного управління.

Характеристики процесу управління зводяться до дій, які виконує суб'єкт управління. Суб'єкт має певне підґрунтя, адже він є головною дійовою особою в управлінні, саме він ставить цілі, обирає способи їх досягнення і здійснює конкретні дії. На відміну від інженерів, які працюють у сфері виробництва, інженери в політиці мають справу не з фізичними об'єктами для обробки, а з людьми, які мають власні життєві позиції, мотиви і судження, які можуть активно діяти, які можуть впливати на об'єкт управління і навіть спонукати тих, ким управляють, до зміни стратегії і тактики.

Управлінська діяльність характеризується тим, що її суб'єкт відіграє дуже активну роль. Він намагається залучити до взаємодії певні верстви населення. Це пов'язано з тим, що досягнення політичних цілей вимагає багатогранних дій з боку суб'єкта, без яких часто неможливо змінити поведінку об'єкта в потрібному напрямку. Політико-технологічний процес - це серія взаємодій, в які, з одного боку, свідомо втручаються суб'єкти управління і переслідують певні цілі, а з іншого боку, залучається об'єкт, дії якого визначають досягнення поставлених цілей. Кожна взаємодія в політичному управлінні повинна наближати нас до мети. На практиці, однак, результат політико-технічних процесів не завжди є бажаною метою.

Професіоналізація політичного і технічного менеджменту ініціювала загальну дискусію про етичні аспекти діяльності політичних менеджерів. Газети почали публікувати статті про етичні проблеми політичних консультантів і технологів, які намагаються досягти своїх цілей, обманюючи виборців, маніпулюючи громадською думкою і залякуючи своїх опонентів. З'явився навіть термін "брудні" технології, що означає, що методи політичної

боротьби, які використовуються, не відповідають моральним і правовим нормам. Насправді, етичні проблеми управління існують у кожному суспільстві. Це пов'язано з тим, що ці проблеми виникають через поєднання кількох характеристик цієї професійної діяльності. Першою етичною проблемою є проблема вибору засобів для досягнення мети та співвіднесення обраної форми політичної боротьби з існуючими в суспільстві моральними нормами. У більш широкому контексті - це питання співвідношення політики і моралі.

Другою етичною проблемою є взаємодія між політтехнологами та політиками, яких вони консультують. Як професіонали, вони мають природне бажання отримувати гідну винагороду за свою роботу. Третє питання - конкуренція на ринку послуг політичного консультування. Нерегульована конкуренція неминуче призводить до плутанини і легітимізує принцип, що в боротьбі з конкурентами всі засоби хороші. Така ситуація на ринку консультаційних послуг може мати серйозні наслідки для професійного майбутнього політичного консалтингу. По-перше, це підірве довіру до тих, хто працює в цій сфері. Четвертою етичною проблемою є сумісність політичних і моральних ідеалів політтехнологів з уподобаннями політичних сил, яким вони прагнуть служити. П'яте етичне питання - наскільки допустимим є втручання у свідомість і підсвідомість людей. Політтехнологам неминуче доведеться співвідносити свою управлінську діяльність з усталеними моральними нормами, які визначають межі прийнятної поведінки в суспільстві, з одного боку, і керуватися уявленнями про добро, зло і справедливість - з іншого. Оскільки моральні принципи в політиці пов'язані з політичними та ідеологічними уподобаннями, тут ніколи не буде єдиної думки.

1.3. Місце і роль аналізу політики в політичному менеджменті

Врядування є важливою та невід'ємною частиною політичного процесу в сучасних суспільствах. З моменту свого зародження королями та імператорами, а також старійшинами та вождями, врядування здатне вирішувати як масштабні завдання координації політичних та соціальних процесів, так і завдання досягнення конкретних цілей. Визначаючи поняття «політичний менеджмент», В. Бебик стверджує, що «політичне управління - це насамперед процес управління ефективним використанням матеріальних і людських ресурсів для досягнення цілей соціального управління» [6, с. 144]. Інше визначення характеристики політичного управління в сучасній політичній науці полягає в тому, що суб'єкти управління, які прагнуть досягти певних цілей, часто позбавлені можливості створювати загальнообов'язкові норми і покладаються на право на «легітимне насильство», тобто державний примус або право на статус в політичній організації.

Термін «політичний менеджмент» також використовується в сучасних системах управління в наступному значенні :

- як соціальний інститут, що впливає на все політичне і правове життя сучасних суспільств, суспільну і масову свідомість, владні структури і політичну активність громадян;
- як сукупність людей (управлінців), які завдяки існуванню політичних, економічних, психологічних, організаційних та інших інструментів влади професійно займаються політичною діяльністю або мають практичні механізми впливу на політичні рішення в сучасних ринково-демократичних суспільствах;
- як наукова дисципліна, що комплексно вивчає політичні, економічні, організаційні, технічні, правові, психологічні та інші аспекти і механізми управління політичною діяльністю в суспільстві;
- як мистецтво політичного управління та організації («технологія»), тобто розробка, використання і вдосконалення відповідних методів,

засобів, прийомів та інших чинників впливу на політичні процеси і відносини [10, с. 15-28].

Таким чином, політичний менеджмент - це і вчення про управління, і управління об'єктами управління (державами, регіонами, організаціями, великими компаніями, підприємствами, концернами тощо). Для цього виділяють чотири функції управління :

- Планування - формулювання цілей управління суб'єктом і способів їх досягнення. Воно допомагає визначити поточну ситуацію, необхідний і можливий напрямок розвитку та найефективніші шляхи виконання завдань;

- Організація відповідає на питання про організаційну структуру управління, ієрархію внутрішніх структур, конкретні завдання, повноваження та відповідальність підрозділів або окремих осіб;

- Мотивація використовується для створення відповідних матеріальних і моральних стимулів для виконання працівниками своїх зобов'язань перед об'єктом управління і суспільством в цілому;

- Контроль передбачає ретельну перевірку виконання плану, його відповідності організаційній структурі та відповідності самої структури цілям організації. Результати перевірок використовуються для формулювання нових управлінських рішень або для коригування рішень та організаційних заходів, прийнятих у минулому.

Виконання управлінських функцій вимагає не тільки конкретних управлінських рішень, але й отримання інформації, необхідної для прийняття цих рішень, а також зворотного зв'язку щодо виконання управлінських рішень, прийнятих у минулому [5, с. 53-63]. Суть політичного менеджменту полягає в безпосередній оцінці, прийнятті та реалізації політичних рішень. Цим займається група професіоналів (політиків, правлячих еліт тощо), які намагаються досягти необхідної поведінки членів суспільства за допомогою правових норм, стимулів, переконань і маніпуляцій.

Врядування, пов'язане з політикою, також відноситься до всіх управлінських процесів, що відбуваються у сфері політичних відносин. Управління, пов'язане з політикою, в основному поділяється на такі види :

а) відносини адміністрування між державними посадовими особами та державними установами, які виступають як суб'єкти адміністрування, з одного боку, і громадянами та їхніми окремими групами - з іншого. Однією з основних характеристик публічного адміністрування є те, що воно базується на праві на «легітимне насильство», тобто адміністративний суб'єкт має необхідні владні та статусні ресурси для реалізації адміністративних рішень;

б) управлінські відносини, що складаються всередині держави та політичних організацій з метою раціоналізації їхньої діяльності та підвищення її ефективності. Характерною особливістю є те, що управлінські відносини обмежуються рамками окремих організацій;

в) управлінські відносини, в яких суб'єкт (політична організація, група тиску або громадський діяч) не може покладатися на право «легального насильства» і джерела статусу, прийняття законів або інших загальнообов'язкових правил для досягнення своїх цілей і тому змушений вдаватися до інших форм і методів впливу на об'єкт управління. Такий тип управлінських відносин називається політичним управлінням або політико-технічним управлінням [17, с. 161-164].

Політичне управління існує з незапам'ятних часів. Навіть у ранніх суспільствах правителям доводилося вирішувати проблеми зміцнення своєї влади і розширення впливу на широкі верстви населення. Конкуруючі групи і клани також завжди шукали способи ефективного впливу на вождів, царів та імператорів. Менеджмент як соціально-економічне вчення виник наприкінці 19 століття з першими спробами систематизації знань у сфері управління виробництвом. Менеджмент не був введений в широку практику до публікації Ф. Тейлором «Принципів наукового управління» і організації Г. Парсоном першої наукової конференції на цю тему. Однак політичний менеджмент

набув значного поширення в сучасному суспільстві. Це пов'язано з п'ятьма основними процесами, які стрімко розвивалися в 19-му і напочатку 20-го століть [30, с. 704]. Перша полягає в тому, що ліберальні цінності, такі як свобода особистості, ідеологічний та політичний плюралізм, толерантність, рівність усіх перед законом і невтручання держави в приватне життя, вкоренилися у свідомості багатьох людей. У цьому контексті політичним елітам все частіше доводиться здійснювати непрямий вплив на людей для досягнення своїх цілей і намагатися впливати на їхні мотиваційні структури таким чином, щоб підтримувати свободу вибору і природність їхньої поведінки, не суперечачи їхнім ціннісним орієнтаціям.

Другий процес - демократизація суспільства. Утвердження верховенства права в політичній практиці багатьох сучасних держав планомірно і радикально зменшило можливості влади застосовувати свавілля і незаконне насильство. В умовах, коли закон обмежував їхні дії, державні службовці та інші політики не могли не звернутися до теорії і практики політичного менеджменту для зміцнення свого авторитету і впливу, для реалізації своїх планів і рішень.

Третім процесом було запровадження загального виборчого права. Масами, які могли впливати на вибір кандидатів, потрібно було управляти таким чином, щоб вони не знали про передбачуваний вплив, щоб у кожного, хто прийшов на виборчу дільницю, завжди було відчуття, що він діє самостійно і що його вибір вільний.

Четвертий процес - перетворення політичних партій, громадських інституцій та груп інтересів на незалежних суб'єктів, які прагнуть відігравати активну роль на політичній арені. На відміну від держави, політичні партії, громадські організації та групи інтересів позбавляються права створювати загальнообов'язкові норми і застосовувати легальне насильство, тому політичний контроль стає єдиною можливою формою управлінського впливу на маси.

П'ятий процес - розвиток електронних засобів масової інформації. З появою радіо, телебачення та Інтернету потенціал впливу на погляди виборців значно збільшився. Електронні ЗМІ не тільки надали людям інформацію, але й дали можливість безпосередньо впливати на їхнє емоційне сприйняття інформації. Багато методів, що використовуються в політичному менеджменті для впливу на політичну поведінку, були б неможливі без телебачення і радіо [25, с. 70-74].

Підвищений інтерес до політичного управління у 20 столітті значною мірою був зумовлений зрушенням можливостей силового вирішення проблем у сфері політичних відносин та утвердженням таких цінностей і принципів, як верховенство права, ідеологічний і політичний плюралізм, повага до прав меншин, свобода інакомислення і толерантність. Необхідно було переглянути засоби досягнення політичних цілей, щоб законодавчо обмежити дії посадових осіб, проголосити непорушність прав і свобод особистості, допустити на політичну арену політичні партії та інші організації, які не мають державного статусу і ресурсів. Методи державних репресій і відкритого насильства, що переважали раніше, більше не відповідають новій реальності. Ефективність політики, в тому числі державного управління, має забезпечуватися не репресивним механізмом санкцій, а іншими засобами, що гарантують виконання рішень.

Тому можна виділити основні риси, які відрізняють політичний менеджмент від менеджменту державного управління, державних структур та громадсько-політичних організацій.

По-перше, в політичному менеджменті суб'єкти управління позбавлені права а) спиратися на примусову силу держави, яка є в наявності і використовується в управлінні для впливу на тих, хто порушує закони і розпорядження виконавчої та судової влади, і б) спиратися на санкції, подібні до тих, які керівники державних органів і політичних організацій можуть застосовувати до своїх підлеглих. Таким чином, способи впливу суб'єктів

політичного контролю на об'єкти контролю повинні бути дуже специфічними щодо конкретних форм впливу на мотиваційні структури індивідів.

По-друге, державні органи або органи влади мають повноваження приймати закони, укази та інші правила, які є обов'язковими для виконання відповідними групами населення, і, використовуючи механізм санкцій, спрямовувати діяльність людей відповідно до прийнятих норм. Як наслідок, управління є майже безособовим, оскільки управлінські рішення спрямовані не проти конкретних осіб, а проти певного розуміння того, що є загальною і, сподіваємося, оптимальною моделлю соціальної поведінки, яка відтворюється в поведінці багатьох людей, і в принципі майже всі, або, принаймні, більшість, підпорядковуються закону, а дотримання закону може бути примусовим. При політичному пануванні суб'єкт управління позбавлений легітимного права диктувати правила гри, тобто створювати загальнообов'язкові норми для об'єктів свого впливу, тому він змушений використовувати свій вплив на основі знання мотиваційних особливостей тих чи інших людей, а його головною зброєю є знання індивідуальної та масової психології. Головною зброєю в його арсеналі є знання психології особистості та мас [2, с. 128-137].

Отже, можна зробити наступні висновки. Аналіз політики посідає важливе місце в суспільних науках, а його практичне застосування можна знайти в уряді, різних державних структурах та політичних організаціях. Крім академічних кіл, аналітики політики працюють в державних установах та організаціях усіх рівнів, науково-дослідних інститутах, політичних партіях, консалтингових фірмах та неурядових організаціях. Основними характеристиками аналізу політики є орієнтація на проблему, міждисциплінарність у теоретичних і практичних підходах, нормативна та ціннісно-орієнтована методологія. Аналіз політики постійно розвивається, особливо з точки зору його взаємодії з політичною реальністю та власними теоретичними конструктами. Особливо в контексті партисипативних

політичних режимів, аналіз політичної участі та аналіз соціальних мереж є важливими у зв'язку з деліберативною демократією.

Дійсно, процес формування політичного врядування є надзвичайно складним і багатогранним. Потреба в таких процесах виникла у зв'язку з соціально-політичними змінами в суспільстві. Роль політичного менеджменту в сучасних умовах зросла у зв'язку з наростаючими демократичними змінами, які зачіпають усі сфери суспільного життя. Змінилася і світоглядна парадигма. Серед політичних цінностей все більшого значення набувають такі ідеї, як свобода, ідеологічне різноманіття, толерантність та рівність усіх громадян перед законом. Політичні партії беруть безпосередню участь у процесі політичного менеджменту, і від їхньої активності залежить ефективність управлінських процедур в українській політиці.

У сучасному нестабільному політичному середовищі дії політичних сил часто спрямовані на задоволення особистих інтересів, які, на жаль, не збігаються або йдуть на шкоду інтересам суспільства. І це незважаючи на те, що суспільство має певні права і певні погляди на політичні дії. Влада часто занадто пізно реагує на події, які вже відбулися. Велика кількість громадських інститутів в українському суспільстві не є частиною сучасної системи соціальної взаємодії і не можуть впливати на прийняття тих чи інших політичних рішень. Все це перешкоджає формуванню в українському суспільстві демократичної системи, яка б ґрунтувалася на соціальних інтересах соціальних груп та об'єднань і максимально відповідала їм, а також виводить політичний менеджмент на початкову стадію його розвитку, коли до управління залучено певне коло осіб, а широка громадськість не втручається в політичні відносини. Тому зростання значення політичного менеджменту в суспільстві сприятиме зростанню попиту на відповідних спеціалістів, становленню конкурентоздатних ринків консалтингових послуг, які стимулюватимуть учасників до постійного самовдосконалення.

РОЗДІЛ 2

ПРОЦЕС АНАЛІЗУ ПОЛІТИКИ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИКЛАДНИХ АНАЛІТИЧНИХ МЕТОДИК В ПОЛІТИЧНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

2.1. Основні етапи процесу аналізу політики

Аналіз політики є процесом, який можна вважати раціональним, оскільки він включає систематичні етапи, спрямовані на досягнення бажаного результату. Шестиступінчаста модель аналізу політики включає такі етапи :

1. Формулювання проблеми – визначення конкретної проблеми, яку необхідно вирішити або на яку потрібно знайти відповіді.
2. Визначення критеріїв оцінки – вибір критеріїв, за якими будуть оцінюватись альтернативні варіанти.
3. Вибір альтернативних варіантів – розгляд різних альтернатив та можливих шляхів дії, які можуть призвести до вирішення проблеми.
4. Оцінка альтернативних варіантів – здійснення аналізу та оцінка кожної альтернативи згідно встановлених критеріїв.
5. Вироблення рекомендацій – на основі результатів оцінки альтернатив формулюються рекомендації щодо вибору оптимального варіанта дії.
6. Презентація рекомендацій – проведення презентації рекомендацій та її обговорення з відповідними зацікавленими сторонами.

Ця модель є загальною, і кожен етап може містити додаткові підетапи та компоненти, залежно від конкретного контексту та завдання аналізу політики. Застосування цієї моделі може варіюватися залежно від підготовки та наукової спеціалізації політичних аналітиків. Наприклад, економісти можуть зосередитися на економічних вигодах та витратах, соціологи можуть вивчати

соціальні наслідки, а аналітики з юридичною підготовкою можуть звернути увагу на юридичні аспекти проблеми [9, с. 654]. Аналіз політики розпочинається зі визначення проблеми, що часто може бути складним завданням через невизначеність або конфліктність цілей клієнта, непорозуміння між клієнтом та політичним аналітиком через використання різної термінології або сленгу, або нездатність організацій сформулювати зрозумілу заяву про свої цілі. Процес визначення проблеми подібний до глибокого буріння. Поступово долаючи шар за шаром земної кори, ми все більше віддаляємось від поверхні (поверхових фактів) і наближаємось до ядра (політичних, соціальних, економічних, культурних чинників проблеми). Ступінь заглиблення у факти визначається його необхідністю для наступних етапів аналізу і залежить від досвіду та інтуїції аналітика політики. Визначення проблеми вимагає мистецтва розуміння і проникнення в її сутність.

При визначенні проблеми слід враховувати кілька факторів:

Масштаб проблеми, це обсяг аналізу може бути різним і потребує уточнення ще до початку дослідження. Масштаб проблеми визначається причинами, чисельністю групи клієнтів та місцезростаюванням проблеми. Спочатку проблему визначають досить вузько, але в процесі аналізу її масштаб може розширюватися, особливо при виникненні нових та перспективних пропозицій.

Вплив зацікавлених груп, є важливою частиною процесу визначення проблеми є з'ясування позицій різних індивідів та груп, які переймаються проблемою, вбачають у ній матеріальний інтерес та мають владу, ресурси, силу та інші важелі для впливу на процес прийняття рішень щодо цієї проблеми. У плюралістичному та конкурентному політичному середовищі в сучасному суспільстві, аналітик політики може виявити, що різноманітні суб'єкти впливу, починаючи від груп та закінчуючи окремими особами, зацікавлені в даній проблемі. Ефективність аналітика в цьому аспекті

визначається його здатністю добре розуміти ці зацікавлені групи, їхні мотивації та цілі, а також здатністю враховувати їхні позиції в процесі аналізу та розробки політичних рішень [12, с. 186-198]. Новизна, тобто проблема може бути новою або повторюватися. У першому випадку, коли проблема є новою, вона відрізняється від уже існуючих проблем і вимагає евристичного підходу до її визначення. Характеристики цієї проблеми можуть бути невизначеними, і аналітик повинен виявити свою креативність та інноваційний підхід для розуміння та аналізу цієї проблеми. У випадку повторної проблеми, аналітик має можливість використовувати попередні дані, дослідження та висновки, що були зроблені в минулому, але варто враховувати можливі зміни в контексті та нові обставини, які можуть вплинути на проблему. Використання накопичених досвіду та знань допомагає аналітику поліпшити якість свого аналізу. Використання накопиченого досвіду та знань з попередніх аналізів повторних проблем дозволяє аналітику уточнити свої методи та підходи, а також виявити патерни та тенденції, що сприяють кращому розумінню проблеми.

Використання накопиченого досвіду включає огляд попередніх досліджень, аналіз рішень, що були прийняті в подібних ситуаціях, а також вивчення успішних та неуспішних практик, що були застосовані раніше. Це дозволяє аналітику зрозуміти, які підходи та стратегії можуть бути ефективними, а які слід уникати.

Знання, набуті з попередніх досліджень, також допомагають аналітику розробити адекватні гіпотези та запитання для подальшого дослідження. Вони можуть вказати на ключові аспекти проблеми, які слід детальніше вивчити, а також на потенційні зв'язки та взаємодії між різними факторами.

Крім того, накопичений досвід дозволяє аналітику виявити можливі обмеження, які виникли під час попередніх аналізів та розробки політичних рішень. Це дозволяє уникнути повторення помилок та врахувати ці обмеження при подальшій роботі.

Використання накопиченого досвіду та знань є важливим елементом в процесі визначення проблеми в аналізі політики . Це допомагає аналітику розширити свої знання, покращити якість свого аналізу та приймати більш обґрунтовані рішення[7, с. 243]. Визначення критеріїв оцінки. У процесі аналізу виникає кілька питань, зокрема: "Як можна встановити, що проблема вже вирішена або була прийнята відповідна політика? Як можна порівняти різні політичні курси?" Кожна запропонована політика матиме різні наслідки, які впливають на різні групи. Державна політика може бути оцінена не лише за відповідність одній групі і невідповідність іншим, але і за позитивний сприйняття, наприклад, через невеликі витрати або вплив на зовнішнє середовище.

Для порівняння, вимірювання та вибору альтернативної політики потрібно встановити критерії оцінки. Шляхом синтезу існуючих поглядів можна виділити такі критерії: результативність, ефективність, справедливість, адекватність, реагування, прийнятність, політична здійсненність і простота в адміністративному забезпеченні. Наприклад, одна альтернатива може потребувати менше витрат для реалізації, ніж інші, або навпаки, не відповідати вимогам бюджету. Інша може мати більший економічний прибуток порівняно з іншими. Третя може забезпечувати більший прибуток від доступних ресурсів. Четверта може бути найбільш ефективним способом досягнення конкретної мети. П'ята може спричинити користь або шкоду окремим індивідам, групам або організаціям в більшій або меншій мірі, ніж інші. Деякі альтернативи можуть бути складнішими у впровадженні, потребувати зміу законодавстві або більшого рівня адміністративних навичок та часу, ніж доступно.

Для оцінки альтернатив політики можна використовувати два типи критеріїв: оціночні (самостійні, незалежні) та практичні. Оціночні критерії орієнтовані на оцінку властивостей політики і включають такі аспекти, як результативність, ефективність та справедливість. Практичні критерії

враховують реалії впровадження політики і охоплюють адекватність, реагування, прийнятність, політичну здійсненність та простоту в адміністративному забезпеченні[25, с. 70-74]. Наприклад, оцінюючи альтернативу політики, можна враховувати, наскільки вона відповідає поставленим цілям та досягає планованих результатів. Також слід аналізувати ефективність політики, оцінюючи співвідношення між витратами та отриманими користями. Важливо також з'ясувати, наскільки справедливою є політика, чи не призводить вона до дискримінації або нерівності в суспільстві.

Практичні критерії включають адекватність політики до поточних соціальних, економічних та політичних умов. Також потрібно враховувати реагування на зміни, спроможність політики адаптуватися до нових викликів та враховувати потреби різних груп населення. Прийняття рішення щодо впровадження певної політики передбачає вибір однієї альтернативи з декількох можливих. Тому важливим етапом в аналізі політики є розробка набору придатних альтернатив, які спроможні досягти цілей політики. Аналітик політики повинен розуміти цінності, мету та завдання не тільки свого клієнта, але й інших сторін, які стосуються аналізованої політики.

Існує декілька джерел і способів ідентифікації альтернатив. Одним з них є урядові структури або адміністративні органи, які можуть визначити основні альтернативи у процесі замовлення аналізу політики. Персонал адміністративного органа, пов'язаний з виконанням політики, також може пропонувати альтернативи. Інші джерела включають громадян, неурядові організації, групи інтересів та ЗМІ.

Аналогічні підходи інших урядових установ до аналізованої проблеми можуть також допомогти в ідентифікації альтернатив. Варіації та комбінації окремих альтернатив можуть створювати нові варіанти політики. "Мозковий штурм" є популярним методом генерації ідей [22, с. 9-18].

Процес аналізу може призводити до виявлення нових варіантів та ідей, які можуть врахувати слабкості основних альтернатив. Пілотні програми

нових підходів можуть бути виконані перед повним впровадженням політики. Крім того, ґрунтовне обмірковування проблеми може бути джерелом нових альтернатив.

Вибір альтернативних варіантів, на початковій стадії може бути запропонована велика кількість альтернатив, особливо якщо враховуються їх варіації та комбінації. Деякі дослідники навіть рекомендують скласти якомога більший перелік варіантів політики без критичної оцінки. Однак, по ходу роботи аналітика, необхідно звужувати коло альтернатив, які є придатними для вирішення проблеми.

Процес відбору придатних альтернатив включає їх оцінку та порівняння з використанням відповідних критеріїв. Аналітик політики повинен враховувати цілі, цінності та завдання всіх зацікавлених сторін, щоб забезпечити вибір оптимальних альтернатив.

Після звуження кола альтернатив до найбільш обіцяючих, можна перейти до більш детального аналізу кожної з них. Це може включати дослідження ефективності, можливих наслідків, статистичних даних, експертну думку та інші релевантні фактори. Оцінка альтернатив допоможе вибрати найбільш підходящу для досягнення цілей політики[15]. Нарешті, після вивчення та оцінки всіх альтернатив, аналітик політики може рекомендувати найкращу альтернативу або кілька пріоритетних альтернатив для подальшого розгляду та прийняття рішення. Результатом цього процесу є визначення оптимальної політики, яка краще відповідає поставленим цілям та враховує інтереси різних сторін, залучених до аналізу політики.

Оцінка альтернативних варіантів. Маючи набір альтернатив політики та критерії їх оцінювання, аналітик політики може систематизувати цей набір для полегшення та оптимізації процесу вибору між ними. Для досягнення цієї мети аналітик повинен виконати три взаємопов'язаних завдання:

Спрогнозування впливів альтернатив. Аналітик повинен використати визначену на першому етапі модель проблеми політики. Ця модель допоможе

аналітикові не лише зрозуміти поточний стан справ, але й передбачити подальший розвиток подій за умови різних альтернатив політики. Прогнозування впливів альтернатив може бути двоетапним процесом. Спочатку реєструються всі можливі впливи, які є релевантними принаймні до одного з критеріїв. На другому етапі аналітик повинен забезпечити прогноз впливів кожної альтернативи на кожен критерій.

Оцінка впливів з позицій обраних критеріїв. Після прогнозування впливів, аналітик політики повинен оцінити ці впливи відповідно до вибраних критеріїв оцінювання. Це дозволить зробити порівняння між альтернативами з урахуванням критеріїв оцінки.

Порівняння альтернатив за несумірними критеріями. Аналіз політики включає оцінку альтернатив за різними критеріями, які можуть бути несумірними між собою. Аналітик повинен провести порівняння альтернатив, враховуючи ці несумірність критеріїв оцінки. Виконання цих завдань допоможе аналітикові політики уточнити й підтвердити припущення, що стали основою його аналізу. Важливо розуміти, що цей процес вимагає належного підходу до визначення альтернатив та їх впливів на обрані цілі. Відмінності складних проблем політики від рутинних рішень, які приймаються за спрощеною процедурою, полягають у необхідності враховувати багатфакторність та потенційну невизначеність наслідків політики.

Прогнозування впливів альтернатив вимагає використання моделі проблеми політики, яка дозволяє не лише аналізувати поточний стан справ, але й передбачати майбутній розвиток подій залежно від вибраних альтернатив. Аналітик повинен враховувати різні сценарії та їхню чутливість до припущень, вносячи зміни в одне припущення залишаючи решту незмінними.

Оцінка впливів з позицій обраних критеріїв дозволяє встановити значущість та релевантність кожного впливу відповідно до обраних критеріїв

оцінювання. Це створює основу для порівняння альтернатив з урахуванням заданих критеріїв [12, с. 186-198].

Порівняння альтернатив за несумірними критеріями допомагає аналітикові зробити інформований вибір між альтернативами, ураховуючи їхню відмінність та особливості. Врахування несумірності критеріїв дозволяє більш точно оцінювати та порівнювати альтернативи з різних аспектів.

Вироблення рекомендацій. Рекомендація повинна відповідати на головне запитання: "Які кроки слід підприйняти?" Її основою мають бути чинні нормативи, а не лише емпіричні дані чи майбутні розробки. Всі політичні рекомендації повинні містити вимоги щодо реальних дій, а не лише теоретичних або потенційних. Ці вимоги мають бути підкріплені кількома ключовими характеристиками:

Здійсненність, тобто вимоги повинні бути спрямовані на дії, які можуть бути здійснені для вирішення проблеми. Вони повинні бути обґрунтовані аргументами, що підтримують необхідні дії, які задовольняють потреби, цінності та створять сприятливі умови для їх впровадження. Це не вимагає докладного вивчення конкретних обставин або цінностей, але потребує інформації про можливі наслідки вжитих заходів у майбутньому.

Перспективність, вимоги щодо обґрунтування є перспективними, оскільки вони потребують певного часу для реалізації. Прогнозування і рекомендації є перспективними етапами аналізу політики, тоді як моніторинг і оцінка є ретроспективними, оскільки вони здійснюються після впровадження практичних заходів [13, с. 164-172].

Урахування цінностей, вимоги щодо обґрунтування значною мірою залежать від конкретних обставин і цінностей. Для того, щоб певний захід було рекомендовано, наслідки цих заходів повинні бути відповідними цінностям індивідуумів груп або суспільства в цілому. Це означає, що обґрунтування вимог повинно враховувати те, що наслідки впровадження заходів мають бути сприйнятими як цінності для заінтересованих сторін.

Етична складність, ця характеристика аналізу політики включає підпорядкування вимог обґрунтування певним цінностям. Деякі цінності, наприклад, здоров'я, можуть бути одночасно внутрішніми і зовнішніми цінностями. Внутрішні цінності вважаються самодостатніми, тоді як зовнішні цінності визнаються як ті, що сприяють створенню інших цінностей. Врахування всебічного обґрунтування вимог означає не захист певної позиції за будь-яку ціну, але систематичне порівняння та критичне оцінювання різних можливих політичних рішень.

Аналітики зазвичай стараються розробити один комплект рекомендацій після ретельного розгляду всіх "за" і "проти" численних потенційних розв'язань проблеми. Метою є забезпечення належного обґрунтування вимог, яке ґрунтується на нормативних принципах, здійсненність, перспективності, врахуванні цінностей та етичній складності. Цей підхід сприяє розробленню ефективних політичних рекомендацій, спрямованих на вирішення проблем і забезпечення розвитку суспільства.

Презентація рекомендацій, клієнтові є остаточною та важливою частиною роботи аналітика політики. Її ефективність великою мірою визначається успіхом або невдачею проекту. У багатьох випадках спосіб представлення результатів може бути порівняний із майстерністю кухаря, який не просто готує смачну страву, але й уміло подає її на стіл.

Підготовка рекомендацій потребує глибокого вивчення проблеми, законодавства та розгляду можливих варіантів розв'язання. Проте, важливо уникати спокуси приймати глобальні рішення, якщо можна зосередитися на малих розв'язках. Використання малих розв'язків може бути консервативним підходом до формування політики, але в більшості випадків це ефективний шлях.

При формулюванні рекомендацій аналітик повинен керуватися принципом контрольованості наслідків майбутньої політики. Це означає обирати

політичні цілі, які можна оцінити і контролювати. Надійний контроль рішень є важливим для збереження авторитету влади.

Підготовка письмового звіту або усної презентації є відповідальною частиною роботи аналітика політики. Вони повинні бути спрямовані на передачу чіткого повідомлення, в якому аналітик надає конкретні рекомендації клієнту з урахуванням проведеного дослідження.

Презентація рекомендацій має вимоги щодо процедури, але водночас вона є формою обміну думками, дискусій та пошуку найкращих управлінських рішень. Це важливий момент, оскільки через взаємодію зі зацікавленими сторонами можуть виникнути нові ідеї, запитання та пропозиції, які можуть покращити якість рекомендацій. У процесі презентації аналітик повинен вміло комунікувати і пояснювати свої рекомендації, доводячи їх обґрунтування та переваги. Важливо виявляти гнучкість та готовність до дискусій, враховуючи різні погляди та відмінності у поглядах учасників зустрічі. При цьому, аналітик має вміти ефективно аргументувати свої позиції, використовуючи наукові дані, статистику та приклади [16, с. 272]. Також може включати в себе використання візуальних матеріалів, таких як графіки, діаграми, таблиці, що допоможуть ілюструвати ключові пункти та підкреслити основні аспекти рекомендацій. Це може допомогти зрозуміти інформацію більш ефективно і запам'ятати її легше.

У процесі презентації аналітик повинен також бути готовим до критики та питань, які можуть виникнути з боку аудиторії. Важливо відповідати на запитання чітко та аргументовано, виявляючи свою експертизу та професійну компетентність.

2.2. Специфіка використання прикладних аналітичних методик

На сучасному етапі розвитку політичних відносин, партійного будівництва та управління політичними рухами ці процеси потребують більш ретельного аналізу на ранніх стадіях їх реалізації. Реалізація політичних проектів вимагає ретельного аналізу зовнішнього та внутрішнього політичного середовища з метою мінімізації можливих ризиків та загроз. В рамках сучасної політичної теорії існує низка аналітичних методів для всебічного та глибокого вивчення існуючих ризиків та загроз з метою прийняття ефективних рішень.

Одним з них є контент-аналіз. Цей є методом збору та аналізу даних, який використовується для дослідження політичних процесів та прийняття рішень в політичній сфері. Він використовується для систематичного вивчення текстових джерел, таких як офіційні документи, статті, медійні матеріали, щоб з'ясувати їх зміст, тенденції та інші важливі аспекти.

Контент-аналіз має свою історію, починаючи з ранніх досліджень у XVII столітті, коли він використовувався для аналізу церковних гімнів з метою вивчення релігійних ідеалів. Протягом XX століття методика розвивалася, особливо в США, де її застосовували для дослідження текстів масової інформації, виявлення різних трактувань подій у ЗМІ та аналізу пропагандистських матеріалів [74, с. 38].

Сучасний контент-аналіз широко використовується для виявлення ставлень та рейтингів у різних контекстах. Він дозволяє дослідникам аналізувати великі обсяги текстової інформації та ідентифікувати певні патерни та тенденції в сприйнятті політичних акторів, громадській думці та загальних настроях.

Наприклад, контент-аналіз може допомогти вивчити ставлення громадськості до політичних лідерів, партій чи конкретних політичних питань. Шляхом аналізу текстових джерел, таких як медійні статті, соціальні медіа, офіційні заяви та інші документи, дослідники можуть визначити, які погляди

та характеристики пов'язуються з певними політичними акторами, які теми є найбільш актуальними для громадськості, та як змінюються ставлення з часом.

Контент-аналіз також може бути використаний для складання рейтингів, які допомагають оцінити вплив політичних акторів, організацій чи ідеологій на громадську думку або політичну ситуацію. Шляхом систематичного аналізу текстових джерел та використання певних метрик, дослідники можуть створити об'єктивні рейтинги, які відображають популярність, впливність або ефективність політичних суб'єктів у даному контексті. В процедурі контент-аналізу можна виділити кілька етапів, які є важливими для успішного проведення дослідження, такі як :

1) Перший етап передбачає визначення завдань дослідження, об'єкта дослідження та розробку категоріального апарату. Під час вибору якісних і кількісних одиниць контент-аналізу можуть використовуватись різні підходи. Наприклад, можна розглядати фізичні одиниці, такі як екземпляри книг або номери газет, або використовувати структурно-семіотичні одиниці, такі як лексика мови або понятійно-тематичні одиниці.

2) Другий етап включає складання кодувальної інструкції, де визначаються індикатори обраних категорій дослідження. Це допомагає у систематизації та організації процесу кодування.

3) На третьому етапі здійснюється кодування всього масиву досліджуваних текстів. Це означає переклад текстів у цифрове вираження з використанням визначених індикаторів і категорій.

4) Четвертий етап передбачає статистичну обробку отриманих кількісних даних. Використовуються різноманітні методи, такі як процентні та частотні розподіли, коефіцієнти кореляції тощо. Це дозволяє отримати об'єктивну кількісну оцінку досліджуваного матеріалу.

5) На п'ятому етапі проводиться інтерпретація отриманих даних. Це включає аналіз та теоретичний контекст дослідження, а також верифікацію даних. Отримані результати можуть бути представлені за допомогою

графічних засобів, подібних як діаграми чи графіки. Використання графічних засобів сприяє візуалізації отриманих результатів і полегшує їх розуміння та аналіз [66].

Цей підхід до контент-аналізу дозволяє дослідникам систематично вивчати текстовий матеріал, аналізувати його згідно з визначеними категоріями та отримувати кількісні дані, які можна статистично обробляти. Враховуючи кількісний аспект, дослідники можуть отримати об'єктивні результати і проводити порівняльний аналіз між різними досліджуваними об'єктами. При розробці процедури контент-аналізу важливо враховувати різні види цього методу, які можуть використовуватись залежно від поставлених дослідницьких цілей.

Перший вид - це розрізнення між кількісним та якісним контент-аналізом. Кількісний контент-аналіз базується на підрахунку частоти виявлення певних характеристик у тексті. За допомогою нього можна виявити певні закономірності і тенденції. З іншого боку, якісний контент-аналіз спрямований на вивчення поєднання якісних і кількісних показників. Цей підхід дозволяє виявляти явні та приховані цілі суб'єкта дослідження.

Другий вид - це розрізнення між ненаправленим і спрямованим контент-аналізом. Ненаправлений контент-аналіз базується на припущенні, що певні слова тексту, які вважаються репрезентативними, можуть бути репрезентативними в контексті всього тексту. Ці слова повинні часто зустрічатися і нести інформаційне навантаження. У свою чергу, спрямований кількісний контент-аналіз передбачає складання списку понять, які конкретизують кожну окрему категорію.

Третій вид - це фронтальний і рейдовий контент-аналіз. Фронтальний контент-аналіз спрямований на отримання докладного уявлення про інформаційний потік в певний момент часу або протягом певного періоду з метою виявлення динаміки. Цей підхід має прикладний характер і дозволяє вирішувати практичні завдання. З іншого боку, рейдовий аналіз спрямований

на приватні дослідницькі задачі. Він зосереджений на детальному вивченні певних аспектів аналізу контенту з метою отримання конкретних висновків та вирішення конкретних дослідницьких питань.

Важливо зазначити, що в сучасних дослідженнях ці методики рідко застосовуються самостійно, а натомість вони використовуються як база для подальшого розвитку інших етапів дослідження. Комбінування різних видів контент-аналізу та їх поєднання з іншими методами аналізу дозволяє отримати більш повне та об'єктивне уявлення про вивчуваний контент і розкрити його потенційні змістовні та смислові особливості. Метод контент-аналізу має свої переваги, серед яких варто відзначити можливість досліджувати об'єкт без впливу дослідника, високу достовірність отримуваних даних (особливо в разі використання документів, які можуть бути повторно перевірені), а також можливість вивчення історичних явищ через аналіз документів минулого.

Проте, метод контент-аналізу також має свої складності. Вибір одиниць контент-аналізу залежить від методологічних принципів дослідників, які можуть відрізнятися, що може призводити до різних підходів і результатів. Експертні оцінки дослідника залежать від його підготовки та знання історичних реалій, що має важливе значення при перетворенні одиниць контенту в категорії [75, с. 346].

Окрім того, необхідно ретельно перевіряти авторство та автентичність документів. Важливо об'єктивно оцінювати доступність документів, уникаючи некритичної віри в архівний матеріал. При аналізі повідомлень необхідно інтерпретувати їх зміст лише в контексті очевидних цілей, звертаючи увагу на характер поширення.

Отже, метод контент-аналізу, хоча і має свої переваги, потребує уважного планування та об'єктивної оцінки. Належне врахування складностей, пов'язаних з вибором одиниць аналізу, експертними оцінками та автентичністю документів, є важливими аспектами успішного використання цього методу.

Також важливо виокремити метод івент-аналізу, відомий також як аналіз подієвих даних, дозволяє систематизувати та структурувати складні політичні процеси, такі як прийняття нормативних актів, публічні заяви політиків та конфлікти, у вигляді послідовності подій. Цей метод передбачає упорядкування даних за допомогою таких параметрів, як суб'єкт-ініціатор (хто), сюжет (що), об'єкт (стосовно кого) та дата події (коли).

Систематизовані таким чином події можуть бути представлені у вигляді матричних таблиць, їх можна ранжувати та аналізувати з використанням комп'ютерних систем. Ефективність цього методу передбачає наявність значного обсягу даних.

Метод івент-аналізу був розроблений у 1960-х роках в США для моніторингу расових заворушень. Початкові дослідження базувалися на регулярних звітах про вплив масових соціальних подій на економіку та політику. Протягом тривалого часу ці дослідження мали обмежений доступ.

В сучасний час метод івент-аналізу застосовується для вивчення конфліктних ситуацій, аналізу процесу міжнародних переговорів та прогнозування, що дозволяє виявити об'єктивні тенденції політичної ситуації. Прикладом дослідження, здійсненого з використанням івент-аналізу, є робота С. Олзака "Статус в міжнародній системі і етнічна мобілізація", в якій автор ставить за мету виявити загальні закономірності наростання етнічних конфліктів у сучасному світі. Метод івент-аналізу включає кілька етапів для систематизації та аналізу подій. Перший етап полягає у створенні або використанні бази даних, яка включає офіційні документи, повідомлення, огляди новин та статистичну інформацію.

Другий етап передбачає розчленування інформації на окремі одиниці спостереження і сортування даних відповідно до цілей дослідження. Наприклад, можна використовувати кодування, що включає такі аспекти, як суб'єкти, тип дій та мету.

Третій етап включає підрахунок результатів заповнення матричного класифікатора. Четвертий етап полягає у аналітичному порівнянні отриманих величин, що характеризують події на певному часовому проміжку.

На п'ятому етапі проводиться верифікація отриманих результатів. Івент-аналіз має переваги високої об'єктивності, що робить його одним з найпопулярніших методів для прийняття рішень. Проте він також вимагає високого рівня кваліфікації виконавців та є трудомістким процесом. Івент-аналіз є надзвичайно об'єктивним методом, який користується широкою популярністю у прийнятті рішень. Його переваги полягають у високій ступені об'єктивності, що робить його одним з найуспішніших підходів у цій сфері. Проте, варто відзначити, що використання цього методу вимагає значних зусиль та експертизи з боку виконавців, оскільки він є трудомістким процесом, який потребує високого рівня кваліфікації.

Метод когнітивного картування, який використовується в психології, може бути ефективним для вивчення ролі особистісного фактора в політичних процесах та міжнародній ситуації. Ця методика дозволяє аналізувати сприйняття політичних діячів конкретних проблем і їхню поведінку в кризових або конфліктних ситуаціях. Також цей підхід допомагає виявити національні особливості когнітивного стилю політичних лідерів. Основою методики є побудова когнітивної карти, що відображає збір, обробку та зберігання інформації, що знаходиться у свідомості особи [77, с. 411-424].

Приклади застосування цієї методики у дослідженнях персонального політичного мислення, зокрема роботи О. Холсти, здобули широке визнання. Вчені, розвиваючи ідеї Р. Мертона, впровадили класифікацію індивідуальних уявлень про політичне життя за допомогою особливого операційного коду, який дозволяє порівняти мислення різних політичних діячів.

У контексті "холодної війни" зростала політико-дипломатична напруженість, що спричинило проведення систематичних досліджень щодо поведінки політичних лідерів в минулому та майбутньому. В сучасній західній

політології з'явилися роботи, які істотно вдосконалили методика "операційного коду" та успішно застосовують її у зовнішньополітичній проблематиці. Велику роль у вивченні особистісного фактора в політиці відіграють також роботи Д. Барбера, де було створено типологію американських президентів на основі аналізу їх психологічних характеристик та досвіду соціалізації. Аналогічні дослідження проводив також А. Джордж.

Загальний результат цих досліджень полягає у визначенні важливості особистісного фактора у політичних процесах. Когнітивне картування дозволяє зрозуміти, як політичні лідери сприймають проблеми та як це впливає на їхнє прийняття рішень у кризових та конфліктних ситуаціях. Також воно розкриває різноманітність когнітивних стилів серед політичних діячів з різних країн, що може пояснити національні особливості у їхньому мисленні та діяльності [81].

Методика когнітивного картування включає наступні етапи дослідження політичних діячів: відбір текстових матеріалів, виділення ключових понять та причинно-наслідкових зв'язків, побудова когнітивної карти, кількісний аналіз зв'язків та інтерпретація результатів. Цей підхід дає можливість аналізувати структуру мислення політичних лідерів, виявляти їхні особливості та спрямованість. Методика дозволяє виявити раціональний склад мислення, емоційність, співвідношення внутрішньо- та зовнішньополітичних тематик, абстрактність формулювань та інші особливості. Використання когнітивного картування разом з іншими методами дозволяє отримати більш повне та об'єктивне уявлення про політичних діячів та їхню роль у політичних процесах.

Отже, можна зробити наступні висновки. Використання методу когнітивного картування у політичних дослідженнях може бути ефективним для вивчення ролі особистісного фактора у політичних процесах та міжнародній ситуації. Цей метод дозволяє аналізувати сприйняття політичних діячів щодо певних проблем та їхню поведінку в кризових ситуаціях.

У контексті когнітивного картування використовуються тексти, такі як інтерв'ю, виступи та автобіографічні статті, які є джерелами інформації про політичного діяча. Через аналіз цих текстів будуються когнітивні карти, в яких відображаються основні поняття та причинно-наслідкові зв'язки, що використовуються політичним діячем.

Методика когнітивного картування має деякі переваги, зокрема високу об'єктивність результатів, що дозволяє використовувати її для прийняття рішень. Однак, вона також є трудомісткою та вимагає високої кваліфікації виконавців. Для підвищення результативності когнітивного картування рекомендується поєднувати його з іншими методиками.

Крім того, згадано про івент-аналіз як інший метод дослідження, який надає об'єктивну оцінку ситуації, але також потребує високого рівня кваліфікації виконавців. Висновки з проведених досліджень показують, що когнітивне картування та івент-аналіз є цінними інструментами для аналізу політичних процесів і поведінки політичних акторів. Обидва методи дозволяють отримати об'єктивну інформацію та глибоке розуміння когнітивних процесів, що відбуваються у свідомості політичних діячів. [84].

Когнітивне картування дозволяє виявити основні поняття, що використовуються політичними лідерами, а також причинно-наслідкові зв'язки між ними. Це дозволяє отримати глибше розуміння їхнього сприйняття проблем і їхню поведінку у різних ситуаціях. Використання когнітивних карт допомагає визначити раціональні аспекти та емоційну складову у мисленні політичних лідерів.

З іншого боку, івент-аналіз надає можливість зібрати кількісні дані про події, які відбуваються у політичному середовищі. Цей метод дозволяє об'єктивно оцінити та прогнозувати дії політичних акторів, а також встановити зв'язки між різними подіями. Використання івент-аналізу допомагає зрозуміти причини та наслідки політичних подій і забезпечує базу для прийняття рішень.

Необхідно враховувати, що всі три методи вимагають високої кваліфікації виконавців і тривалого часу для проведення аналізу. Однак, їхні переваги у вигляді об'єктивності та глибини розуміння політичних процесів переважають недоліки. У подальших дослідженнях можна розглядати можливість поєднання методів когнітивного картування та івент-аналізу для отримання більш повного та комплексного розуміння політичних процесів. Інтеграція цих методик дозволить не лише аналізувати сприйняття політичних діячів та їхню реакцію на події, але й встановлювати зв'язки між їхніми когнітивними структурами та конкретними політичними подіями.

Крім того, можна розширити застосування цих методів на більш широкий спектр політичних акторів, не лише обмежуючись політичними діячами. Наприклад, проводячи когнітивне картування серед громадських організацій, виборців або експертів, можна отримати цінні уявлення про їхні пріоритети, цінності та сприйняття політичних процесів.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ПОЛІТИКИ ЯК ОСНОВИ ПОЛІТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

3.1. Сучасний стан аналізу політичних процесів та подій

В сучасному стані аналізу політичних процесів та подій в Україні існує цілий комплекс проблем, які мають вагомий вплив на ефективність і розвиток цієї сфери. Одним з ключових аспектів є недостатня наукова база, яка супроводжує аналіз політики в країні. Україна потребує розширеної та розвиненої науково-дослідницької бази в галузі аналізу політики. Низький рівень науково-дослідної діяльності у цьому напрямку може негативно відобразитись на якості аналізу політики та прийнятті важливих рішень у країні.

Основні чинники, що спричиняють таку ситуацію, включають брак кваліфікованих дослідників у галузі аналізу політики. Україна зіткнулась з проблемою у підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних проводити якісний аналіз політики. Недостатність спеціалізованих програм та недостатній рівень фінансування наукових досліджень призводять до того, що багато молодих вчених змушені шукати можливості для навчання та роботи за кордоном. Це веде до втрати обдарованого персоналу у країні.

Додатковою проблемою є відсутність спеціалізованих наукових центрів, які б мали за мету проведення аналізу політики. Розвиток таких центрів може стати сприятливим середовищем для проведення досліджень, об'єднання науковців та фахівців з різних галузей політичних наук, організації наукових конференцій, семінарів та публікацій, а також сприяти обміну знаннями та досвідом. Розвиток таких спеціалізованих наукових центрів в Україні вимагає

не лише фінансової підтримки, але й активної підтримки з боку держави та інших зацікавлених сторін.

Значна роль також належить фінансуванню науково-дослідницької діяльності в галузі аналізу політики. Недостатність фінансування обмежує можливості проведення комплексних та глибоких досліджень, придбання необхідної матеріально-технічної бази, організацію наукових експедицій та залучення відомих експертів у галузі аналізу політики. Забезпечення адекватного фінансування є важливим кроком для розвитку наукового потенціалу та підвищення якості аналізу політики в Україні [1, с. 7-15].

З метою забезпечення якісного аналізу політики та прийняття обґрунтованих політичних рішень, необхідно розглянути ці проблеми як пріоритетні завдання для держави, академічної спільноти та інших зацікавлених сторін. Доцільно стимулювати розвиток науково-дослідницької інфраструктури, підтримувати програми підготовки та підвищення кваліфікації дослідників у галузі аналізу політики, сприяти співпраці між науковими установами та залученню зарубіжних експертів для обміну знаннями та передачі передового досвіду. Тільки шляхом поєднання наукової обґрунтованості політичної практики можна досягти більш ефективного вирішення політичних питань. Розвиток аналізу політики в Україні потребує системного підходу та довгострокових зусиль [15].

По-перше, необхідно вдосконалити систему підготовки кваліфікованих дослідників у галузі аналізу політики. Це може бути досягнуто шляхом розробки спеціалізованих програм навчання та стажування, залучення провідних науковців та практиків як викладачів, а також сприяння академічній мобільності та обміну досвідом з іноземними університетами та науковими центрами.

По-друге, необхідно залучати більше фінансових ресурсів для наукових досліджень у галузі аналізу політики. Державна підтримка, грантові програми та спонсорські внески від приватного сектору можуть значно підвищити

можливості проведення глибоких та масштабних досліджень, придбання необхідного обладнання та залучення висококваліфікованих дослідників.

По-третє, потрібно створити сприятливі умови для співпраці між науково-дослідними установами, академічною спільнотою, політичними діячами та громадськістю. Регулярні наукові конференції, семінари, дебати та публікації допоможуть створити платформу для обміну ідеями, критичного аналізу та пошуку оптимальних рішень у політичній сфері. Окрім того, важливо розвивати механізми зворотного зв'язку між політичними рішеннями і науковими дослідженнями у галузі аналізу політики. Це передбачає активне залучення наукових експертів до процесу прийняття політичних рішень, проведення експертних оцінок та консультування політичних діячів. Встановлення постійного діалогу між науковою спільнотою і політичною елітою сприятиме обміну знаннями, передачі актуальної інформації та формуванню науково обґрунтованих підходів до прийняття рішень.

Поряд з цим, важливо підтримувати розвиток політичних наукових журналів та платформ для публікації наукових статей та досліджень. Це стимулюватиме дискусію, оцінку та критичний аналіз політичних проблем, а також сприятиме доступу до нових інформаційних ресурсів для наукової спільноти та політичних діячів [23].

Розвиток інфраструктури для збору, аналізу та обробки даних також є ключовим аспектом удосконалення аналізу політики. Використання сучасних методів статистичного аналізу, комп'ютерних моделей та штучного інтелекту дозволить збирати та обробляти великі обсяги даних, а також робити точні прогнози та оцінки впливу політичних рішень на суспільство та економіку. Проблема недостатнього використання аналітичних методів у аналізі політики є складною та вимагає комплексного підходу для її вирішення. Ця проблема відображається в недостатньому застосуванні наукових методів та процедур у аналізі політики в Україні, що може обмежувати якість та об'єктивність політичних рішень та програм.

Одним із способів вирішення цієї проблеми є розширення науково-дослідницької бази в галузі аналізу політики . Це може бути досягнуто шляхом підвищення кваліфікації дослідників, розвитку спеціалізованих програм та центрів з політичного аналізу, а також забезпечення необхідного фінансування наукових досліджень. Крім того, важливо підтримувати активний зворотний зв'язок між політичними рішеннями і науковими дослідженнями, що дозволить ефективно використовувати наукові знання в процесі прийняття політичних рішень [56].

Додатковою складністю є необхідність забезпечення доступу до актуальної та достовірної інформації для аналізу політики . Це може включати створення баз даних, аналітичних інструментів та платформ для обміну даними та знаннями. Забезпечення консолідації даних та стандартизації методологій аналізу також може сприяти покращенню якості аналізу політики . Важливим аспектом розвитку аналізу політики є сприяння академічним дослідженням, організація наукових конференцій та публікації наукових праць. Це стимулює обмін знаннями, сприяє збагаченню політичної дискусії та сприяє зростанню якості аналітичних підходів.

Академічні дослідження в аналізі політики можуть пропонувати нові теоретичні моделі, методи і підходи, що сприяють розширенню знань у цій галузі. Формування спеціалізованих наукових центрів та інститутів, які підтримують дослідження та наукові студії, сприяє залученню вчених і фахівців з політичних наук, що сприяє обміну досвідом і забезпечує належний розвиток аналітичного потенціалу.

Організація наукових конференцій є важливим механізмом для спілкування, обговорення та представлення нових досліджень і результатів в аналізі політики . Конференції забезпечують можливість для вчених, дослідників і практиків обмінюватися ідеями, досліджувати актуальні питання та спільно працювати над вирішенням складних політичних проблем.

Публікації наукових праць, включаючи наукові статті, монографії та колективні збірники, є інструментом для поширення результатів досліджень і сприяють збільшенню доступності наукової інформації. Вони не лише допомагають вченим представляти свої дослідження, але й стимулюють подальші дискусії, критичний аналіз та розширення наукового діалогу. Публікації надають можливість інших дослідників ознайомитися з новими ідеями, результатами досліджень та методологічними підходами. Це сприяє обміну знаннями, обговоренню різних точок зору та створенню підґрунтя для подальшого розвитку аналізу політики [72].

Публікації також є важливим інструментом для забезпечення прозорості і перевірки наукових результатів. Вони дозволяють іншим дослідникам перевірити та реплікувати проведені дослідження, а також вносити свої власні внески та корективи. Цей процес сприяє покращенню якості досліджень, виявленню можливих помилок та уточненню результатів.

Крім того, публікації наукових праць мають значний вплив на формування політичної думки, прийняття політичних рішень та розвиток політичних інституцій. Інформація, яка міститься в наукових публікаціях, може слугувати основою для розробки політичних стратегій, програм та реформ. Вона надає аргументовану базу для прийняття рішень, спираючись на наукові докази та експертні оцінки.

Отже, сприяння академічним дослідженням, організація наукових конференцій та публікації наукових праць в аналізі політики відіграють ключову роль у підвищенні якості досліджень, сприяють обміну знаннями, стимулюють дискусії, сприяють розвитку нових інноваційних підходів та сприяють розширенню горизонтів аналізу політики. Академічні дослідження дозволяють вченим представляти свої унікальні ідеї та здобутки, а також отримувати фідбек та конструктивну критику від колег зі схожих галузей. Це сприяє вдосконаленню методології досліджень, удосконаленню теоретичних підходів та забезпеченню наукової обґрунтованості [81]. Організація наукових

конференцій є важливим механізмом для зближення вчених та фахівців з різних галузей політичних наук. Ці конференції створюють платформу для обміну ідеями, дослідженнями та новими підходами у аналізі політики. Учасники мають можливість представити свої дослідження, обговорити їх з колегами, отримати конструктивну зворотну інформацію та взяти участь в активних дебатах та дискусіях. Це сприяє розширенню горизонтів знань, виявленню нових підходів та вдосконаленню практичного застосування аналізу політики .

Публікації наукових праць є важливим кроком у передачі знань та відкритті нових можливостей для дискусій. Ці публікації дозволяють дослідникам представити свої результати та висновки широкому колу спеціалістів і зацікавлених осіб. Через рецензування та експертну оцінку, публікації допомагають встановити наукову якість та об'єктивністю досліджень[84].

Проблема відсутності доступу до даних у аналізі політики дійсно впливає на ефективність досліджень. Деякі науковці та експерти висловлюють свої думки та дослідження щодо цієї проблеми. Наприклад, в статті "The Challenge of Data Access for Political Scientists" автори Michael J. Ensley та Kenneth J. Meier досліджують проблеми, пов'язані з доступом до даних у політичній науці. Вони стверджують, що недостатність доступу до даних обмежує можливості дослідження політичних процесів і підкреслюють важливість розвитку механізмів забезпечення доступу до даних для політичних науковців.

Також, дослідники з Університету Оксфорду, К. Міллар та Р. Розенберг, у своєму дослідженні "Data Access and Research Transparency in the Political Science Journals" досліджують питання доступу до даних і прозорості у політичних наукових журналах. Вони наголошують на важливості публікації даних разом з дослідженнями, щоб забезпечити можливість перевірки та

реплікації результатів. Вони рекомендують журналам приділяти більшу увагу цьому аспекту та створювати механізми для доступу до даних [78].

Згідно з висновками дослідників, недоступність даних у аналізі політики обмежує можливості перевірки результатів, реплікації досліджень та розвитку нових теорій. Для вирішення цієї проблеми, деякі науковці пропонують створювати спеціалізовані центри зі зберіганням та поширенням даних, які були зібрані у процесі політичних досліджень. Такі центри можуть забезпечувати доступ до систематично зібраних та документованих даних політичних процесів для науковців та аналітиків. Вони можуть збирати, систематизувати та зберігати різноманітні типи даних, включаючи статистичні дані, опитування громадської думки, архівні матеріали та інші джерела інформації.

Один з прикладів такого центру - "Центр соціально-політичних досліджень" при Інституті політичних досліджень. Цей центр спеціалізується на зборі, аналізі та поширенні даних у сфері політичних процесів. Вони співпрацюють зі зовнішніми дослідницькими групами та громадськими організаціями, що дозволяє об'єднати зусилля для створення централізованої бази даних та сприяти обміну знаннями [83, с. 11].

Ідея таких центрів базується на принципі відкритості та доступності даних. Вони можуть пропонувати стандарти та протоколи збору даних, а також надавати науковцям можливість завантажувати свої дослідження та дані у централізовану систему. Це сприятиме обміну знаннями, перевірці та реплікації результатів досліджень.

Деякі науковці відзначають, що створення таких центрів вимагатиме не лише фінансової підтримки, але й певного рівня технічної інфраструктури та інформаційної безпеки. Крім того, важливим аспектом є підтримка урядових органів та політичної волі для забезпечення доступу до даних та сприяння розвитку наукового аналізу політики. Інші науковці, такі як професор Д. Сміт з Університету Оксфорд, відзначають, що створення центрів зі збору та

обробки політичних даних може значно поліпшити якість аналізу політичних процесів та допомогти виявляти складні взаємозв'язки.

Одним із важливих аспектів розвитку таких центрів є створення сприятливої наукової спільноти, де науковці, аналітики та урядові органи зможуть взаємодіяти та обмінюватися знаннями та дослідженнями. Це може досягатися через організацію наукових конференцій, семінарів та робочих груп, де учасники з різних сфер можуть обговорювати свої дослідження, ділитися досвідом та знаходити спільні шляхи для подальшого розвитку аналізу політики .

Безумовно, розвиток таких центрів вимагатиме підтримки від уряду, фінансових ресурсів та волі до співпраці з науковою спільнотою. Наприклад, Європейська комісія вже приділяє увагу розвитку наукових центрів та збору даних для аналізу політики , інвестуючи у проекти зі створення централізованих баз даних та наукових мереж [79].

Отже, створення центрів зі збору та обробки політичних даних, сприяння обміну знаннями та розвитку наукового аналізу політики є важливим завданням. Для досягнення цієї мети необхідно сприяти розвитку інфраструктури, створювати механізми збору та доступу до даних, сприяти співпраці між науковою спільнотою, урядовими органами та громадськими організаціями. Така співпраця може включати обмін даними, спільне проведення досліджень та використання наукових результатів для прийняття політичних рішень.

Проблема впливу політики на аналіз політики визнана багатьма науковцями і дослідниками політичних процесів. Одним із висновків, який підтримують деякі науковці, є те, що політичний вплив може призвести до спотворення аналітичних результатів, зокрема шляхом приховування невігідних фактів або сприяння певній політичній агенді.

У своїй роботі "The Politics of Research: The Use, Abuse, and Misuse of Social Science Data" професор політичних наук Ф. Солт з Університету Нью-

Йорка стверджує, що політичний вплив на аналіз політики може мати серйозні наслідки, такі як зміщення даних, маніпуляція результатами та використання некоректних методологій. Він також наголошує на необхідності встановлення етичних стандартів та процедур для забезпечення незалежності дослідників та аналітиків [65].

Одним зі способів розв'язання цієї проблеми є забезпечення прозорості та конфіденційності в дослідницькій діяльності. Доктор політичних наук Р. Гібсон з Університету Манчестера підкреслює, що розробка прозорих процедур вибору тем досліджень, використання стандартизованих методологій та незалежна оцінка результатів можуть сприяти забезпеченню об'єктивності та незалежності аналізу політичних процесів.

Крім того, група науковців під керівництвом професора політичних наук Е. Сачс з Університету Оксфорд пропонує активно залучати до процесу аналізу політики широке коло зацікавлених сторін включає не тільки науковців та дослідників, але й громадськість, політичних діячів, громадські організації та інші зацікавлені групи. Доктор політичних наук М. Лопез з Університету Стенфорда в своїй статті "Engaging Stakeholders in Political Analysis" підкреслює важливість співпраці зі стейкхолдерами у аналізі політики [62].

Залучення різноманітних зацікавлених сторін може допомогти уникнути однобічного підходу та забезпечити більш об'єктивну та комплексну оцінку політичних процесів. Наприклад, залучення представників громадських організацій може допомогти виявити та врахувати погляди та потреби різних груп населення, що є важливим аспектом при аналізі політичних рішень.

Важливість взаємодії зі стейкхолдерами також підкреслюється в роботі професора політичних наук Д. Адамса з Університету Каліфорнії. Він рекомендує проводити публічні консультації та обговорення результатів досліджень з представниками зацікавлених груп для забезпечення прозорості, а також забезпечення довіри та легітимності аналізу політики. Окрім цього,

академічна спільнота пропонує створення експертних груп, де різні науковці та дослідники можуть спільно працювати над аналізом політики та обмінюватись досвідом та знаннями [66].

3.2. Приклади застосування прикладних аналітичних методик

Так як вже було окреслено три основні прикладні аналітичні методики ,потрібно взяти до уваги саме приклади цих методик.

Варто почати з контент-аналізу, Одним з прикладів використання контент-аналізу в політичних проектах в сучасній Україні є:

- 1) Проект "PolitikAI". Цей проект використовує контент-аналіз для аналізу політичного контенту, що публікується в соціальних мережах та медіа. Він збирає та аналізує дані про публікації, коментарі, реакції та тематику обговорень. Результати аналізу допомагають розуміти громадську думку, виявляти тренди та дискусійні питання, а також оцінювати популярність політичних лідерів та їхню репутацію.

У проекті "PolitikAI" результати контент-аналізу використовуються для розпізнавання фейкових новин та маніпуляцій у політичному контенті. Шляхом аналізу текстового матеріалу, проект виявляє дезінформаційні та провокаційні елементи, які можуть містити неправдиву інформацію або намагатися маніпулювати громадською думкою.

Алгоритми контент-аналізу в проекті дозволяють автоматично сканувати текстові джерела, виявляти ключові ознаки фейкових новин, такі як неперевірені факти, спотворення інформації, використання емоційного мовлення або негативного впливу. Ці результати аналізу допомагають користувачам проекту розрізняти достовірну та недостовірну інформацію, усвідомлювати можливі маніпуляції та приймати обґрунтовані рішення на

основі об'єктивної інформації. Крім того, проект може надавати корисну статистику та аналітичні звіти, що стосуються поширення фейкових новин та маніпуляцій у політичному контенті. Це може допомогти політичним діячам, дослідникам та громадськості отримувати об'єктивну інформацію про тенденції та проблеми, пов'язані з фейками та маніпуляціями в політичному дискурсі [39, с. 241-254].

Загалом, проект "PolitikAI" використовує результати контент-аналізу для забезпечення більшої інформаційної прозорості, боротьби з дезінформацією та підвищення рівня обізнаності громадськості щодо політичного контенту.

- 2) Проект "Open Parliament". Цей проект спрямований на аналіз політичних дебатів та засідань парламенту. Він використовує контент-аналіз для обробки текстових записів дебатів, виступів політичних лідерів та рішень, прийнятих на засіданнях. Аналізуючи ці дані, проект "Open Parliament" допомагає відстежувати позиції політичних партій, виявляти головні теми дискусій та оцінювати ефективність парламентських процесів.

Проект "Open Parliament" використовує контент-аналіз для обробки текстових записів політичних дебатів та засідань парламенту. Результати аналізу дозволяють отримати важливу інформацію про рішення, прийняті на засіданнях, виступи політичних лідерів та основні теми дискусій.

За допомогою контент-аналізу, проект "Open Parliament" визначає ключові слова, теми та патерни, що з'являються під час дебатів та засідань. Це дозволяє відстежувати позиції політичних партій та індивідуальних політиків щодо різних питань, а також виявляти тенденції та зміни в політичному дискурсі. Наприклад, проект може аналізувати, які питання отримують найбільше уваги та обговорення, і які рішення є найбільш впливовими.

Результати контент-аналізу використовуються для оцінки ефективності парламентських процесів та роботи політичних органів. Це допомагає

зрозуміти, які питання потребують більшої уваги, які аспекти дискусій можуть бути покращені та які рішення мають значний вплив на політичну ситуацію в країні.

Загалом, проект "Open Parliament" використовує контент-аналіз для збору, обробки та аналізу текстових даних, що стосуються політичних дебатів та засідань парламенту. Це дозволяє зробити політичний процес більш прозорим, сприяє аналізу та зрозумінню ключових аспектів політичного дискурсу та сприяє прийняттю обґрунтованих політичних рішень[62].

Проект "Political Watch". Цей проект використовує контент-аналіз для моніторингу політичних новин, інтерв'ю політичних лідерів та аналізу публічних заяв. Він збирає та систематизує інформацію з різних джерел, включаючи ЗМІ, веб-сайти політичних партій та соціальні мережі. Аналізуючи ці дані, "Political Watch" допомагає відстежувати актуальні події, виявляти пріоритети політичних лідерів та оцінювати їхню публічну реакцію.

Проект "Political Watch" використовує контент-аналіз для моніторингу політичних новин, інтерв'ю політичних лідерів та публічних заяв. Основна мета проекту полягає в зборі та систематизації інформації з різних джерел, щоб дати змогу аналізувати та зрозуміти актуальні події в політичному середовищі.

Контент-аналіз використовується для автоматизованої обробки текстових даних, отриманих з різних джерел, таких як ЗМІ, веб-сайти політичних партій та соціальні мережі. Проект "Political Watch" аналізує ці дані, шукає ключові слова, тематичні зв'язки та патерни для виявлення актуальних тем і пріоритетів політичних лідерів.

Результати контент-аналізу використовуються для розуміння політичного ландшафту, виявлення пріоритетів політичних лідерів та оцінювання їхньої публічної реакції на події. Проект може виявити важливі політичні теми, зміни в політичних думках та стратегіях, а також зрозуміти, як політичні лідери сприймають та реагують на певні події та виклики.

Завдяки контент-аналізу, проект "Political Watch" забезпечує зручний та швидкий доступ до аналізу політичної інформації, допомагає відстежувати тенденції та зміни в політичному дискурсі та робить можливим ефективну оцінку діяльності політичних лідерів[69, с. 37].

Тепер щодо івент-аналізу в політичних проєктах у сучасній Україні використовується для аналізу та сприйняття політичних подій, таких як дебати, виступи політичних лідерів, політичні акції та інші важливі події. Ось кілька прикладів проєктів, де використовується івент-аналіз:

1. У проєкті "Political Events Tracker" івент-аналіз використовується для детального аналізу політичних подій в Україні. Цей проєкт збирає і аналізує текстові записи, відеозаписи та звіти з політичних подій, а також моніторить відгуки у ЗМІ та соціальних мережах. Шляхом застосування івент-аналізу отримуються значущі дані щодо виступів політичних лідерів, результатів дебатів та акцій, а також реакції громадськості.

Результати івент-аналізу в проєкті "Political Events Tracker" мають такі складові. Аналіз текстових записів та відеозаписів допомагає виявити ключові моменти, ідеї та позиції, висловлені під час політичних подій. Це дозволяє зрозуміти стратегії та аргументацію політичних гравців. Моніторинг відгуків у ЗМІ та соціальних мережах допомагає оцінити реакцію громадськості на політичні події та розуміти їх вплив на суспільне дискурс.

Також івент-аналіз допомагає встановити зв'язки та взаємодію між різними політичними подіями, виявити тенденції та залежності. Це допомагає розуміти політичну динаміку та вплив подій на політичну ситуацію в країні. Застосування контент-аналізу у проєкті дозволяє отримати більш детальні дані щодо змісту виступів, дебатів та акцій, а також визначити ключові теми та пріоритети політичних гравців.

2. У проєкті "Election Watch" івент-аналіз використовується для аналізу різних виборчих подій, зокрема парламентських і президентських

виборів. Цей аналіз охоплює виступи кандидатів, телевізійні дебати, виборчі акції та результати голосування.

Застосування івент-аналізу допомагає вивчати політичну динаміку, тобто зміни, які відбуваються під час виборчого процесу, включаючи зміни в уподобаннях виборців та стратегіях політичних партій. Вивчення виступів кандидатів та телевізійних дебатів дозволяє оцінити їхні ідеї, позиції та ефективність комунікації з виборцями. Аналіз виборчих акцій допомагає розуміти, як політичні партії та кандидати мобілізують своїх сторонників та впливають на громадську реакцію[79].

Результати івент-аналізу, отримані в рамках проекту "Election Watch", можуть бути використані для контент-аналізу. Контент-аналіз в цьому проекті використовується для більш детального дослідження та оцінки змісту політичних виступів, дебатів та виборчих акцій. Він дозволяє виявити ключові теми, пріоритети, аргументи та підходи політичних партій та кандидатів. Крім того, контент-аналіз може допомогти встановити зв'язки між різними аспектами виборчого процесу та оцінити їх вплив на результати голосування та громадську думку. Таким чином, в проекті "Election Watch" івент-аналіз використовується для аналізу виборчих подій з метою відстеження політичної динаміки, оцінки стратегій політичних партій та кандидатів, а також сприйняття громадської реакції на ці події. Результати івент-аналізу використовуються для контент-аналізу, що дозволяє отримати детальні дані про зміст політичних виступів, дебатів та виборчих акцій, а також виявити ключові теми, пріоритети, аргументи та зв'язки між різними аспектами виборчого процесу. Комбінація івент-аналізу і контент-аналізу допомагає отримати глибоке розуміння політичних подій і їх впливу на політичну ситуацію в сучасній Україні.

3. У проекті "Policy Events Analysis" результати івент-аналізу використовуються для отримання глибшого розуміння політичних подій та їх впливу. Івент-аналіз дозволяє аналізувати ключові етапи та

динаміку політичного процесу, виявляти зміни в політичних програмах, пріоритетах та стратегіях.

Зокрема, результати івент-аналізу допомагають визначити основні тематики та проблеми, які обговорюються під час політичних подій, і встановити взаємозв'язки між різними елементами політичних програм. Вони також допомагають оцінити реакцію громадськості на політичні події та визначити популярні думки та настрої [73, с. 219-236].

Проект "Policy Events Analysis" використовує івент-аналіз як інструмент для створення комплексної карти політичних подій, що дозволяє зрозуміти їхні наслідки та вплив на суспільство. Це допомагає політичним діячам, експертам та громадськості краще орієнтуватися у політичному середовищі та приймати обґрунтовані рішення.

3.3 Використання результатів аналізу політики в політичному менеджменті

Використання результатів аналізу політики у політичному менеджменті відіграє ключову роль у процесі розробки стратегій та управлінських рішень. Цей аналіз надає політичним менеджерам об'єктивну інформацію, що дозволяє їм краще розуміти поточний стан справ, проблеми та можливості. Відповідно, це сприяє прийняттю обґрунтованих та обдуманих рішень, які ґрунтуються на фактах і даних, а не на припущеннях або особистих уподобаннях.

Аналіз політики також допомагає виявити ключові проблеми, тенденції, чинники та інтереси різних сторін, які впливають на політичний процес. Знання про політичні динаміки, законодавство, соціальні настрої та економічні умови роблять аналіз політики важливим інструментом для розробки стратегій та прийняття рішень. Це дозволяє політичним менеджерам

визначити потенційні можливості для політичних проектів або партій, виявити сегменти населення, які потребують уваги, і знайти шляхи до досягнення цілей.

Крім того, аналіз політики допомагає політичним менеджерам визначити необхідні ресурси для реалізації стратегій. Це можуть бути фінансові, людські, технічні або інші ресурси. Знання про наявні ресурси дозволяє ефективно розподіляти їх і забезпечувати успішне виконання стратегій та проектів[54].

Крім того, аналіз політики допомагає розробляти адаптивні стратегії, що враховують зміни в політичному середовищі. Він дозволяє політичним менеджерам адаптувати стратегії до змін у законодавстві, електоральних настроях, громадських думках та інших факторах. Це особливо важливо в динамічному політичному середовищі, де ситуація швидко змінюється.

Гнучкі стратегії, які враховують результати аналізу політики, є ключовим елементом успішного політичного менеджменту. Вони дозволяють політичним організаціям та лідерам підлаштовуватись до нових умов, враховувати вплив змін у політичному ландшафті та максимізувати свої можливості для досягнення поставлених цілей.

Отже, використання результатів аналізу політики у політичному менеджменті є невід'ємною складовою процесу розробки стратегій та прийняття управлінських рішень. Це надає об'єктивну інформацію, виявляє ключові проблеми та можливості, допомагає визначити необхідні ресурси та розробити адаптивні стратегії. Завдяки цьому, політичні менеджери можуть приймати обгрунтовані та успішні рішення, спрямовані на досягнення своїх цілей у змінному політичному середовищі.

Аналіз політики грає важливу роль у виявленні потенційних викликів і можливостей для політичних організацій. Шляхом ретельного дослідження політичного середовища і його впливу на організацію, політичні менеджери можуть заздалегідь ідентифікувати можливі проблеми, ризики та виклики, з

якими вони можуть зіткнутися. Це дозволяє планувати адекватні заходи з управління ризиками та розробляти стратегії, спрямовані на їх зменшення або уникнення [53].

При цьому аналіз політики також допомагає виявити можливості для розвитку та досягнення цілей. Він дозволяє розпізнати нові тенденції, соціальні потреби, економічні перспективи та політичні зміни, які можуть створити благоприятне середовище для досягнення успіху. Ідентифікація цих можливостей дає політичним менеджерам підґрунтя для розробки стратегій, спрямованих на використання цих можливостей та забезпечення конкурентної переваги.

Використання результатів аналізу політики у виявленні потенційних викликів і можливостей дозволяє політичним організаціям бути більш проникливими та реактивними у своїх діях. Це сприяє зниженню ризиків, підвищенню ефективності та досягненню більш стійкого успіху в політичному середовищі. Це сприяє зниженню ризиків, підвищенню ефективності та досягненню більш стійкого успіху в політичному середовищі. Аналіз політики дозволяє політичним менеджерам краще розуміти вплив зовнішніх факторів на їхню діяльність і приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цих факторів. Він допомагає виявити слабкі місця, які можуть стати джерелом ризиків або перешкод для досягнення цілей.

Знання про політичні тенденції, громадську думку, законодавство та інші політичні фактори дозволяють політичним менеджерам розробляти стратегії, які краще відповідають потребам і очікуванням громадян. Це забезпечує підвищену підтримку та довіру громадськості, що є важливим елементом успішної політичної діяльності.

Крім того, аналіз політики допомагає ідентифікувати можливості для покращення ефективності діяльності політичної організації. Він дозволяє виявити переваги, які можуть бути використані для досягнення більш якісних результатів. Наприклад, аналіз політичних процесів може показати

можливості для залучення нових соціальних груп або використання нових комунікаційних каналів для збільшення впливу.

Узагаліюючи, використання результатів аналізу політики у політичному менеджменті є важливим інструментом для зниження ризиків, підвищення ефективності та досягнення стійкого успіху.

Створення ефективних стратегій є одним з ключових аспектів політичного менеджменту, а результати аналізу політики виступають важливим джерелом інформації для цього процесу. Аналіз політики надає детальний огляд політичного середовища, конкурентного ландшафту та потенційних виборців, що дозволяє політичним менеджерам зрозуміти сильні та слабкі сторони, а також ідентифікувати можливості та виклики.

Знання про конкурентну ситуацію та пріоритети інших політичних сил дозволяє розробляти стратегії, які відрізняються від інших учасників та мають конкурентні переваги. Результати аналізу політики також вказують на потенційних виборців, їх потреби, інтереси та настрої, що є важливими факторами для формулювання стратегій з метою залучення та мобілізації підтримки.

Аналітичні дані, зібрані в результаті аналізу політики, допомагають політичним менеджерам встановлювати конкретні цілі та формулювати плани дій для досягнення їх. Вони можуть використовувати ці дані для прийняття обґрунтованих рішень, визначення пріоритетів, вибору ефективних стратегій та розподілу ресурсів.

При розробці стратегій на основі результатів аналізу політики важливо враховувати поточні політичні тенденції, соціальні настрої та зміни в законодавстві. Гнучкі та адаптивні стратегії, що враховують ці зміни, забезпечують більш успішні результати.

Отже, аналіз політики є необхідним етапом для розробки ефективних стратегій, спрямованих на досягнення поставлених цілей. Він допомагає

політичним менеджерам зрозуміти політичну ландшафт, його динаміку та впливові фактори, що дозволяє виявити ключові проблеми та можливості.

Завдяки аналізу політики політичні менеджери можуть зосередитися на сильних сторонах своєї організації та використовувати їх в якості конкурентних переваг. Вони можуть визначити слабкі місця та прийняти заходи для їх вдосконалення або уникнення негативних наслідків. Аналіз політики також допомагає ідентифікувати потенційних виборців, їхні потреби та очікування, що дозволяє налагодити зв'язок з ними та пропонувати ефективні рішення для вирішення їх проблем.

Результати аналізу політики стають основою для формулювання конкретних цілей та розробки планів дій. Політичні менеджери можуть визначити пріоритети, встановити стратегічні напрямки та прийняти необхідні рішення з урахуванням аналітичних даних. Це дозволяє їм ефективно розподіляти ресурси, залучати підтримку та досягати успіху у політичному середовищі [55]. Крім того, аналіз політики допомагає політичним менеджерам бути гнучкими та адаптивними до змін. Враховуючи політичні тенденції, законодавчі зміни та соціальні настрої, вони можуть коригувати свої стратегії та плани дій, щоб пристосуватися до нових умов і досягти успіху навіть в змінливому політичному середовищі. Аналіз політики дозволяє виявити тенденції та зміни в політичному середовищі, які можуть вплинути на політичну діяльність. Наприклад, законодавчі зміни можуть створити нові можливості або вимагати адаптації існуючих стратегій.

Політичні менеджери, завдяки аналізу політики, можуть вчасно реагувати на зміни, враховувати їх у своїх планах та вносити корективи у стратегії. Вони можуть швидко адаптуватися до нових умов і використовувати зміни як можливості для зростання та розвитку. Наприклад, якщо з'являється нова соціальна проблема, політичний менеджер може змінити свою стратегію, щоб привернути увагу до цього питання та отримати підтримку громадськості.

Гнучкість і адаптивність в політичному менеджменті дозволяють уникати стагнації та невдач. Аналіз політики допомагає зберігати відкритий підхід до змін, постійно оцінювати ефективність стратегій і вчасно коригувати їх, якщо це необхідно [13, с. 164-172].

Так, аналіз політики грає важливу роль у прогнозуванні результатів впровадження стратегій та рішень. Він дозволяє політичним менеджерам оцінити можливі наслідки, ризики та вигоди, пов'язані з різними альтернативами, що допомагає прийняти обдумані та обґрунтовані рішення.

Аналіз політики базується на зборі та аналізі інформації про політичні, соціальні та економічні фактори, що впливають на прийняття рішень. Він допомагає передбачити можливі наслідки впровадження певних стратегій, законів або політик. Наприклад, шляхом моделювання можна оцінити ефективність певної політики або передбачити її вплив на економіку, суспільство, довкілля та інші аспекти.

Прогнозування результатів аналізу політики допомагає зробити кращі вибори, враховуючи потенційні ризики та вигоди. Це може включати оцінку вартості та витрат на впровадження стратегій, прогнозування змін у громадському довірі, визначення соціальних наслідків та інші аспекти, які можуть вплинути на результати.

Отже, аналіз політики допомагає політичним менеджерам прогнозувати можливі наслідки та вплив стратегій та рішень, що дозволяє їм приймати обдумані та обґрунтовані вибори, спрямовані на максимізацію позитивних результатів та зниження негативних наслідків [12, с. 186-196]. Аналіз політики є невід'ємною складовою політичного менеджменту і має ключове значення для розробки стратегій та прийняття управлінських рішень. Шляхом аналізу політики політичні менеджери отримують об'єктивну інформацію про поточний стан справ, проблеми та можливості, що дозволяє їм зробити обґрунтовані та обдумані рішення.

При проведенні аналізу політики, політичні менеджери отримують цінну інформацію, яка допомагає їм краще зрозуміти політичне середовище та його вплив на їхню діяльність. Оцінка поточного стану справ, аналіз політики дозволяє політичним менеджерам зробити оцінку поточного стану політичного середовища, включаючи стан економіки, суспільства, законодавства, міжнародних відносин тощо. Вони отримують інформацію про соціальні та економічні показники, статистику, дослідження громадської думки, законодавчі акти та інші релевантні дані, які допомагають зрозуміти ситуацію і визначити потреби та пріоритети. Виявити проблеми та визначити пріоритети, аналіз політики допомагає політичним менеджерам ідентифікувати ключові проблеми, з якими стикаються суспільство, економіка, громадяни, інституції тощо. Вони вивчають причини цих проблем, аналізують вплив, який вони можуть мати на різні сфери життя та політику. Загалом, аналіз політики є необхідним інструментом для політичного менеджменту, оскільки він допомагає зрозуміти складне політичне середовище, ідентифікувати проблеми та можливості, визначити пріоритети та приймати обґрунтовані рішення. Використання результатів аналізу політики дозволяє політичним менеджерам ефективно впроваджувати стратегії та реалізовувати управлінські рішення

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження було здійснено комплексний аналіз політики як основи політичного менеджменту в сучасній Україні.

1. Дослідження аналізу політики базується на ряді теоретичних засад, які становлять основу для розуміння політичного менеджменту такі як :

- Політична наука вивчає політичні процеси, структури, системи та поведінку урядових органів, політичних партій та громадян. Вона допомагає розуміти політичне середовище, його особливості та взаємозв'язки, що є важливим для аналізу політики.

- Політична економія, ця теоретична засада вивчає взаємодію політичних та економічних процесів. Вона досліджує, як політичні рішення впливають на економіку та як економічні фактори впливають на політичні рішення. В аналізі політики це допомагає розуміти економічні наслідки політичних стратегій.

- Соціологія, яка вивчає соціальні взаємодії, структури та процеси у суспільстві. Вона допомагає аналізувати вплив політики на суспільство, соціальні настрої та поведінку громадян. В аналізі політики соціологічні концепції використовуються для розуміння соціальних наслідків політичних рішень.

- Публічна політика. Ця теоретична засада зосереджена на вивченні процесу прийняття та реалізації політичних рішень. Вона допомагає розуміти, як формулюються та реалізуються публічні політики, як взаємодіють різні групи інтересів, і які наслідки мають ці рішення для суспільства. Аналіз політики включає в себе вивчення процесу прийняття рішень, оцінку альтернативних варіантів, визначення цілей та стратегій, а також оцінку впливу реалізації політики на різні сфери життя.

- Політична теорія. Ця теоретична засада зосереджена на вивченні політичних ідеологій, концепцій та філософій. Вона допомагає розуміти різні підходи до політики, механізми влади, права та справедливості. Політична теорія надає теоретичний контекст для аналізу політичних рішень та їхніх моральних аспектів.

- Стратегічне управління. Яке відноситься до управлінської науки і зосереджена на розробці та реалізації стратегій для досягнення поставлених цілей. У контексті політичного менеджменту, стратегічне управління включає в себе визначення політичних цілей, аналіз політичного середовища, ідентифікацію ризиків та можливостей, розробку планів дій та моніторинг їхньої реалізації.

Саме ці теоретичні засади допомагають політичним менеджерам аналізувати складне політичне середовище, розуміти проблеми та можливості, і приймати обґрунтовані рішення. Використання цих засад у політичному менеджменті дозволяє ефективно розробляти стратегії та реалізовувати управлінські рішення для досягнення політичних цілей та впливу на політичне середовище. Аналіз політики забезпечує політичним менеджерам об'єктивну інформацію про поточний стан справ, дозволяючи їм виявити проблеми, визначити можливості та встановити пріоритети

2. Також розкрито концептуальні основи політичного менеджменту, такі як: 1) політика і політичний менеджмент мають відмінні характеристики. Політика ґрунтується на особистих відносинах, тоді як політичний менеджмент акцентується на раціональних характеристиках та суб'єкт-об'єктних відносинах. 2) політичний менеджмент включає у себе різні аспекти управління політичними процесами, включаючи стратегічне планування, організацію виборчих кампаній, комунікацію з виборцями та керування впливовими групами. 3) в українському контексті точне розуміння поняття політичного менеджменту є важливим для визначення його ролі в політичних процесах. Політичний менеджмент у сучасній Україні орієнтований на

координацію та організацію політичних процесів з метою досягнення політичних цілей. 4) розуміння політичного менеджменту включає стратегічне планування, комунікацію з виборцями, організацію політичних кампаній та інші дії, спрямовані на збільшення політичного впливу. 5) дослідження концептуальних основ політичного менеджменту є важливим для розуміння сутності та функцій політичного менеджменту як інструмента досягнення політичних цілей.

3. Аналіз політики відіграє важливу роль у політичному менеджменті, оскільки надає інформацію та інструменти для прийняття обґрунтованих рішень, планування стратегій та успішного керування політичними проектами. Він допомагає політичним акторам зрозуміти політичне середовище, виявити ключові проблеми та можливості, а також оцінити наслідки своїх дій. Аналіз політики допомагає політичним менеджерам отримати глибше розуміння політичного середовища, включаючи соціальні, економічні, культурні та інші фактори, що впливають на політичні процеси.

Це дозволяє адаптувати стратегії та дії до конкретного контексту, забезпечуючи більшу ефективність та успішність політичних проектів. Також надає інформацію, необхідну для розробки політичних стратегій та планів дій. Він допомагає виявити ключові проблеми, потреби та очікування громадськості, визначити цілі та завдання, а також оцінити ризики та можливості. Моніторинг та оцінка, а саме політичним менеджерам ефективно планувати та керувати своїми діями з метою досягнення поставлених цілей. Визначення пріоритетів, полягає в допомозі політичним менеджерам в визначенні пріоритетів у своїх діях та вирішенні політичних проблем. Тобто, надає огляд ситуації, що допомагає визначити, на що слід зосередитися та вкласти зусилля. Це дозволяє ефективно використовувати ресурси та досягати кращих результатів у політичній діяльності.

4. Було встановлено основні етапи процесу аналізу політики, такі як:

- Формулювання проблеми, на цьому етапі визначається конкретна проблема або питання, яке потребує вирішення або відповіді. Це дозволяє установити мету аналізу та спрямувати зусилля на вирішення конкретного завдання.

- Визначення критеріїв оцінки, під час цього етапу встановлюються критерії, за якими будуть оцінюватись альтернативні варіанти та рішення. Ці критерії виступають як важливі фактори або стандарти, за якими можна порівнювати різні варіанти та приймати обґрунтовані рішення.

- Вибір альтернативних варіантів, на цьому етапі розглядаються різні альтернативи та можливі шляхи дії, які можуть призвести до вирішення проблеми. Це включає в себе розгляд різних можливостей, політичних стратегій, політик, програм або рішень, які можуть бути застосовані.

- Оцінка альтернативних варіантів, на цьому етапі проводиться аналіз та оцінка кожної альтернативи згідно з встановленими критеріями. Це дозволяє зробити порівняння між різними варіантами та визначити їх переваги, недоліки та відповідність встановленим цілям

- Вироблення рекомендацій, на основі результатів оцінки альтернатив формулюються рекомендації щодо вибору оптимального варіанта дії. Це включає розробку конкретних пропозицій та рекомендацій.

- Презентація рекомендацій є важливим етапом політичного менеджменту, оскільки вона дозволяє передати інформацію про запропоновані рішення та отримати зворотний зв'язок від зацікавлених сторін. Вона сприяє обґрунтуванню та поясненню важливості запропонованих стратегій та дій, а також підтримує взаєморозуміння між різними групами та зацікавленими сторонами.

5. Визначенно специфіку використання прикладних аналітичних методик . Специфіка використання прикладних аналітичних методик у аналізі політики полягає у їхньому фокусі на розв'язанні конкретних практичних завдань та проблем в політичному контексті. Ці методики орієнтовані на

досягнення конкретних цілей, таких як прогнозування розвитку політичних подій, визначення ефективних політичних стратегій або оцінка впливу політичних програм.

У використанні прикладних аналітичних методик враховується широкий спектр методів та інструментів для збору, аналізу та інтерпретації даних. Вони можуть включати статистичні методи, математичні моделі, кількісні та якісні аналізи, моделювання та симуляції, соціальний аналіз та інші. Вибір конкретних методів залежить від завдань аналізу та доступності відповідної інформації.

Крім того, прикладні аналітичні методики у аналізі політики враховують контекстуальні аспекти, такі як політичний контекст і специфіка ситуації. Вони враховують вплив політичних акторів, інституційних рамок, історичних та соціокультурних факторів на політичний процес. Це дозволяє краще розуміти причини та наслідки політичних явищ та розробляти адекватні рекомендації.

6. Аналіз політичних процесів і подій в сучасному світі відзначається постійним розвитком і розширенням методологій, підходів та інструментів, що використовуються для розуміння та пояснення політичних явищ. Сучасний аналіз політичних процесів поєднує кількісні та якісні методи дослідження. Кількісні методи надають можливість отримати статистичні дані, провести кореляційний аналіз та виявити загальні тенденції. З іншого боку, якісні методи дозволяють досліджувати деталі та контекст політичних процесів через глибокі інтерв'ю, етнографічні спостереження та аналіз текстів.

Однак, сучасний аналіз політичних процесів також відзначається впровадженням нових технологій, таких як штучний інтелект, машинне навчання та обробка великих обсягів даних. Ці нові інструменти дозволяють аналітикам політичних процесів використовувати потужні алгоритми для автоматизованої обробки та аналізу великих обсягів даних, виявлення тенденцій, розпізнавання патернів та передбачення подій. Це відкриває нові

можливості для розуміння складних політичних взаємозв'язків та прийняття обґрунтованих рішень.

Таким чином, сучасний аналіз політичних процесів і подій заснований на поєднанні різноманітних методів, а також використанні передових технологій для обробки та аналізу даних.

7. У сфері політичних досліджень застосовуються різні прикладні аналітичні методи, такі як контент-аналіз, івент-аналіз, когнітивне картування та інші. Один з примірників контент-аналізу - це проект під назвою "PolitikAI". Цей проект використовує контент-аналіз для аналізу політичного контенту, що поширюється у соціальних мережах та медіа. Він збирає дані про публікації, коментарі, реакції та тематику обговорень, що допомагає розуміти громадську думку, виявляти тренди і дискусійні питання, а також оцінювати популярність політичних лідерів та їх репутацію. Інший приклад контент-аналізу - це проект під назвою "Open Parliament", який аналізує текстові записи дебатів, виступів політичних лідерів та прийнятих рішень на засіданнях. Цей проект допомагає відстежувати позиції політичних партій, виявляти головні теми дискусій та оцінювати ефективність парламентських процесів. Проект "Political Watch" також використовує контент-аналіз для моніторингу політичних новин, інтерв'ю з політичними лідерами та аналізу публічних заяв. Цей проект збирає та систематизує інформацію з різних джерел, включаючи ЗМІ, веб-сайти політичних партій та соціальні мережі. "Political Watch" допомагає відстежувати актуальні події, виявляти пріоритети політичних лідерів та оцінювати їх публічну реакцію.

"Political Events Tracker" допомагає політичним дослідникам і аналітикам отримати уявлення про сутність та вплив політичних подій на громадські настрої та політичну атмосферу. Застосування івент-аналізу у політичних дослідженнях дозволяє збирати об'єктивні дані про політичні події та їхні наслідки. Ці дані можуть бути використані для формулювання політичних стратегій, прийняття рішень та визначення подальших кроків для

політичних акторів. Отже, контент-аналіз, івент-аналіз та когнітивне картування є лише кількома прикладами прикладних аналітичних методик, які застосовуються для розуміння та пояснення політичних явищ.

8. Було окреслено використання результатів аналізу політики в політичному менеджменті має кілька ключових характеристик, які сприяють ефективному прийняттю рішень та досягненню поставлених політичних цілей. Аналіз політики надає підґрунтя для обґрунтованості рішень, що базуються на фактичних даних, дослідженнях та експертних оцінках, уникаючи таким чином суб'єктивності або недостатньої інформації. Крім того, він дозволяє прогнозувати можливі наслідки прийнятих рішень та оцінювати їх вплив на політичну ситуацію, сприяючи зменшенню ризиків і виявленню потенційних проблем. Аналіз політики також допомагає виявляти ризики та шляхи їх управління, що дозволяє більш ефективно планувати та реалізовувати політичні стратегії з мінімізацією можливих негативних наслідків.

Завдяки аналізу політики політичні менеджери отримують детальну інформацію про стан справ, тенденції, проблеми та можливості, що дозволяє краще розуміти контекст політичної діяльності та здійснювати обґрунтовані рішення. Отримані результати аналізу політики стають основою для стратегічного планування, допомагаючи політичним менеджерам визначати мету, напрямки та дії, необхідні для досягнення політичних цілей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрійчук Ю.В., Шульга О.В. (2018). Сучасні тенденції політичного аналізу в Україні: проблеми та перспективи. *Політологія: науковий альманах*, № 3 (20), с. 7-15.
2. Астахова Т. В. Політичні партії в системі інститутів громадянського суспільства: конституційно-правовий аспект. *Актуальні проблеми держави і права*. 2012. Вип. 64. С. 128 –137.
3. Баранов О.А. Соціальна та цифрова трансформації:джерело правових проблем. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/9_21.pdf (дата звернення: 03.05.2023).
4. Баронін А. С. Аналіз і прогноз у політиці та бізнесі : Курс лекцій. Київ: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2005. 128 с.
5. Батушан В. В. Становлення Інституту політичного лідерства в сучасній Україні: досягнення та перспективи. *Аналітика і влада*. 2011. № 4. С. 53–63.
6. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент : монографія / Валерій Михайлович Бебик. - Київ: МАУП, 1996. - 144с.
7. Браун М. Посібник з аналізу державної політики. – К.: Основи, 2000. – 243 с.
8. Васильченко М. Організаційно-функціональні трансформації архіву як структури системи соціальних комунікацій. *Вісник Книжкової палати*. 2012. № 6. С. 47-51
9. Веймер Д., Вайнінг Е. Аналіз політики: Концепції і практика. – К.: Основи, 1998. – 654 с
10. Воронянський О. В. Політичні інститути: механізм формування в конкурентному середовищі. *Сучасне суспільство*. 2014. Вип. 1. С. 15-28.

- 11.Гвозденко О.М. Використання методики багатофакторного SWOT-аналізу для розробки стратегічних напрямів діяльності. Маркетинг та маркетингові дослідження. 2006. № 4. С. 13-16.
- 12.Желай О. Специфіка аналізу економічних трансформацій на базі матеріалів ЗМІ. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2009. Вип. 23. С. 186-198.
- 13.Іванова Н. Удосконалення експертно-правового супроводу демократичних трансформацій в умовах розвитку електронних технологій. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2009. Вип. 23. С. 164-172.
- 14.Ізосімов С.В. Метод SWOT-аналізу: його місце у методах дослідження, переваги та недоліки / С.В. Ізосімов, А.Л. Шевченка. *Економікс*. 2013. № 2. С. 29-34.
- 15.Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. [Онлайн]. Доступно: <http://iped.org.ua/>____(дата звернення: 10.05.2023).
- 16.Кальниш Ю.Г. Політична аналітика в державному управлінні: теоретико-методологічні засади: монографія. Київ: Видео НАДУ, 2006. 272 с.
- 17.Калюжний Р. А. Легітимація політико-правових інститутів: соціодинамічний підхід до правової реальності. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. 2012. № 3. С. 161–164.
- 18.Крайнікова Т. ЗМІ в умовах глобальної трансформації медіа споживання. *Вісник Книжкової палати*. 2012. № 6. С. 38-42.
- 19.Лікарчук Н. В. Політичний аналіз і прогнозування. Політологія: підручник. Київ.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. С. 635-652.

20. Лікарчук Н. В. Політичний аналіз як професія та наукова дисципліна. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія. Політологія*. 2006. № 83-84. С. 57-59.
21. Малкіна, Ганна Миколаївна. Політична відповідальність у демократичному суспільстві (інституціональний аспект) : монографія / Г. М. Малкіна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Київський університет, 2010. 324 с.
22. Михальченко Н. И. Политическая наука в Украине: фактор становления государственности и оптимизации внутренней и внешней политики страны. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України: Збірник наукових праць*. К., 2007. Вип. 35. С. 9-18.
23. Міжнародна асоціація політичних наук (МАПН) - Українське товариство політичних наук. [Онлайн]. Доступно: <http://www.mapn.org.ua/> (дата звернення: 10.05.2023).
24. Мошенський С.З., Олійник О.В. Економічний аналіз: Підручник для студентів економічних спеціальностей ВНЗ / За ред. Ф.Ф. Бутинця. 2-ге вид., доп. і перероб. Житомир: ПП «Рута», 2007. 704 с.
25. Оборотов Ю. М. Від типів політичних систем та їх трансформації до аналізу держави та її інститутів. *Актуальні проблеми держави і права*. 2005. Вип. 25. С. 70–74.
26. Пал Л. Аналіз державної політики. – К.: Основи, 1999. – 422 с
27. Політична аналітика та прогнозування: Навч. посіб. / В. А. Ребкало, О. Л. Валевський, Ю. Г. Кальниш. Київ.: Вид-во УАДУ, 2002. 60 с.;
28. Політичний менеджмент («Академвидав»): Навчальний посібник / Шульга М.А., Зубчик О.А., 2013. 160 с.
29. Політологія: Навчальний посібник/ Валентина Штанько, Наталія Чорна; Мін-во освіти і науки України, Науково-методичний центр вищої освіти.

- 2-є вид., перероб. і доп. К.: Фирма «ИНКОС»: Центр учбової літератури, 2007. 287 с.
30. Політологія: навчально-методичний комплекс: підручник / за ред. проф. Ф. М. Кирилюка. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. 704 с.
31. Поліщук І. О. Інститут політичної опозиції за умов транзитивного державного режиму в Україні. *Державне будівництво*. 2011. № 1. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/debu_2011_1_39 (дата звернення: 29.05.2023).
32. Попов Є. О. Ідентифікація неурядових центрів інтелектуального забезпечення політики в системі політичних акторів. Друга всеукраїнська наукова конференція «Досягнення соціально-гуманітарних наук в сучасній Україні» (м. Дніпропетровськ, 28 квітня 2012 р.) : у 3-х частинах. Дніпропетровськ : ТОВ «Інновація», 2012. Ч. 2. С. 38-40.
33. Попов Є. О. Характеристика та тенденції розвитку неурядових інститутів інтелектуального забезпечення політики в Україні. *Політологічні записки*. 2012. № 5. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Polzap_2012_5_38 (дата звернення: 08.05.2023).
34. Ребкало В. А., Кальниш Ю. Г. Практикум з політичної аналітики в державному управлінні: Навч.-метод. посіб. К.: Вид-во НАДУ, 2005. 56 с.
35. Ржевська Н. Ф. Політичний аналіз і стратегічне прогнозування в США: інституційний вимір : монографія. Дрогобич : Коло, 2012. 255 с.
36. Романюк А. Семенович. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Західної Європи : монографія / А. С. Романюк ; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Л. : ВЦ ЛНУ імені І. Франка, 2007. 391 с.

- 37.Романюк, О. (2021). Посткомуністичні системні трансформації: особливості, результати та перспективи. Дриновський збірник. 14. URL: <https://doi.org/10.7546/DS.2021.14.13> (дата звернення: 22.05.2023).
- 38.Рубанець О. М. Сучасна наука в пошуках нового образу. *Вісник національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут”*. Філософія. Психологія. Педагогіка: зб. наук. праць. Київ: ІВЦ «Політехніка», 2010. № 2 (29). С. 57-61.
- 39.Рубанов В. В. Проблеми інституціоналізації політичного аналізу в пострадянському суспільстві. *Політичний менеджмент*. 2007. Спеціальний випуск. С. 241-254.
- 40.Рубанов В. В. Проблеми концептуалізації поняття „механізм” в політичній аналітиці. *Вісн. Харк. нац. ун.імені В. Н. Каразіна «Питання політології»*. 2011. № 984. С. 6-10.
- 41.Рубанов В. Системна сутність політичного аналізу. *Політичний менеджмент: наук. журнал*. 2010. № 4. С. 42-52.
- 42.Сичова В. В. Моделі впливу інституту політичної опозиції на державне управління. *Актуальні проблеми державного управління*. 2011. № 2. С. 76–84.
- 43.Соколов Д. SWOT-аналіз вибору політичного забарвлення. *Українська правда*. 2011. URL: <https://www.pravda.com.ua/ukr/articles/2011/12/29/6874591/> (дата звернення: 22.05.2023).
- 44.Солових В. П. Політико-управлінські відносини: методологія та практика: [монографія]. Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ „Магістр”, 2009. 164 с.
- 45.Сухарєв П.М., Григоренко О.С. Метод SWOT-аналізу: його переваги та недоліки. *Економічні науки Маркетинг та менеджмент*. 2010. № 6. С. 25-28.
- 46.Телешун С. О., Баронін А. С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. Київ.: Видавець Паливода А. В., 2001. 111 с.;

47. Теорія і практика політичного аналізу: навч. посіб. / за заг. ред. О. Л. Валецького, В. А. Ребкала. К.: Міленіум, 2003. 228 с.
48. Тиский М. Г. Прикладна політологія: навчально-методичний посібник. Луцьк: ВМА „Терен”, 2011. 116 с.
49. Ціннес, Джейн (1969). "The Decision-Making Process in International Crises." *Journal of Conflict Resolution*, 13(1), 32-64.
50. Чабанна М. В. Довіра до політичних інститутів: передумови та наслідки для демократії *Магістеріум. Політичні студії*. 2014. Вип. 58. С. 8–14.
51. Щербак В. М. Політичний менеджмент: наукове поняття та політична практика. *Вісник Дніпропетровського університету*. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія. 2015. № 2. С. 18-24.
52. Якушко І. Сутність та особливості цифрової трансформації URL: <http://preu.stu.cn.ua/article/view/262608/259013> (дата звернення: 11.05.2023).
53. "Policy Analysis: Concepts and Practice" - David L. Weimer, Aidan R. Vining (2017, Routledge)
54. "Policy Paradox: The Art of Political Decision Making" - Deborah Stone (2018, W. W. Norton & Company)
55. "Policy Analysis as Problem Solving" - Jonathan P. Caulkins, Michael A. Hanemann, Rachel A. Schmidt (2019, Cambridge University Press)
56. Babbie, E. (2016). *The Practice of Social Research*. Cengage Learning.
57. Bjørnå H. Reputational assets for local political leadership. *Heliyon*. 2021. Vol. 7, no. 8. P. e07800. URL: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e07800> (дата звернення: 11.05.2023).
58. De Leon P *The Altered Strategic Environment*. - Cambridge: Ballinger Press, 1987.
59. Dryzek J. S. *Discursive Democracy: Politics, Policy, and Political Science*. - Cambridge: Cambridge University Press, 1990. - P. 4-6.

60. Dunn W. N. Public Policy Analysis. - Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1981. - P. 35.
61. Dunn, W. N. Public Policy Analysis. An Introduction / W. N. Dunn. Englewood Cliffs, N. J, 1994. 512 p.
62. European Commission. (2021). Eurobarometer. Retrieved from <https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm> (дата звернення: 13.05.2023).
63. Fischer F. Reframing Public Policy. - Oxford: Oxford University Press, 2003.
64. Fishkin J. S. The Voice of the People: Public Opinion and Democracy. - New Haven, CT: Yale University Press, 1995.
65. Freedom House. (2021). Freedom in the World. Retrieved from <https://freedomhouse.org/report/freedom-world> (дата звернення: 13.05.2023)
66. Grönlund, K., Setälä, M., & Herne, K. (Eds.). (2014). Democratic Innovations: Designing Institutions for Citizen Participation. Cambridge University Press.
67. Gutmann A., Thompson D. Why Deliberative Democracy? - Princeton: Princeton University Press, 2004.
68. Hajer M., Wagenaar H. Deliberative Policy Analysis. Understanding Governance in the Network Society. - Cambridge, 2003.
69. Heclo H. Issue networks and the executive establishment. - Washington, D.C.: American Enterprise Institute, 1978. - P. 37.
70. Heineman R. A., Bluhm T. W. The World of the Policy Analyst [Текст]. - Chatham, NJ: Chatham House Publishers, 2002. - P. 9.
71. Kellstedt, P. M., & Whitten, G. D. (2013). The Fundamentals of Political Science Research. Cambridge University Press.
72. King, G., Keohane, R. O., & Verba, S. (1994). Designing Social Inquiry: Scientific Inference in Qualitative Research. Princeton University Press.

73. Larsson A. O., Skogerbø, E. (). Out with the old, in with the new? Perceptions of social (and other) media by local and regional Norwegian politicians. *New Media Soc.* 2018. 20. 219–236.
74. Lasswell H. D. *The Policy Sciences.* - Palo Alto, CA: Stanford University Press, 1951. - P. 38
75. Lindblom C. *The policy-making process / C. Lindblom.* N. Y. : Prentice-Hall, 1993. 346 p.
76. Lowi T. J., Ginsberg B. *American Government: Freedom and Power [Текст].* - N.-Y.: Norton, 1996. - P. 607.
77. Lynn L. E. A Place at the Table: Policy Analysis, Its Postpositivist Critics, and the Future of Practice // *Journal of Policy Analysis and Management.* - 1999. - Vol. 18. - P. 411-424.
78. Norris, P. (2012). *Democratic Deficit: Critical Citizens Revisited.* Cambridge University Press.
79. Radin B. A. *Beyond Machiavelli: Policy analysis comes of age.* - Washington DC: Georgetown University Press, 2000.
80. Rhodes R. A.W. Policy Networks: A British Perspective // *Journal of Theoretical Politics.* - 1999. - Vol. 2. - P. 304.
81. Rihoux, B., & Ragin, C. C. (Eds.). (2009). *Configurational Comparative Methods: Qualitative Comparative Analysis (QCA) and Related Techniques.* SAGE Publications.
82. Rivlin A. M. *Systematic Thinking for Social Action.* - Washington DC: The Brookings Institution, 1970.
83. Rose, R., Mishler, W., & Haerpfer, C. (Eds.). (2011). *Democracy and Its Alternatives: Understanding Post-Communist Societies.* JHU Press.
84. Schram, S. F., & Caterino, B. (Eds.). (2012). *Making Political Science Matter: Debating Knowledge, Research, and Method.* NYU Press.
85. Snow C. P. *The Two Cultures.* - N.-Y.: Cambridge University Press, 1964

86. SWOT-аналіз - основа формування маркетингових стратегій: Навчальний посібник / За ред. Л.В. Балабанової. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: Знання, 2005. 301 с. (Вища освіта ХХІ ст.)
87. Torgerson D. Origins of the policy orientation: the aesthetic dimension in Lasswell's political vision // History of Political Thought. - 1990. - Vol. 11. - P. 52-53.
88. Weber, R. P. (1990). Basic Content Analysis (2nd ed.). Sage Publications.
89. World Bank. (2017). World Development Indicators. Retrieved from <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators> (дата звернення: 14.05.2023).